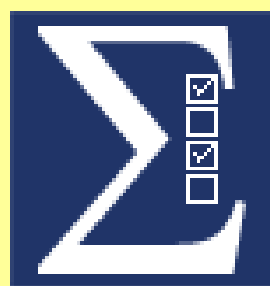

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Навчальна лабораторія з прикладних
соціологічних досліджень**

Факультет соціології

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ДОСЛІДЖЕННЯ UNIDOS – 10:

У лютому 2009 року факультет соціології започаткував моніторингове опитування **UNIDOS** (Університетське ДОСлідження), що виконується в межах навчальної практики студентів факультету один або два рази на рік. Опитувальник містить постійну (моніторингову) і змінну частини. Всього за цей час проведено 10 хвиль дослідження. Опитування проводять студенти старших курсів факультету соціології під керівництвом викладачів та за підтримки керівництва університету.

Десята хвиля дослідження була проведена з 1 по 21 вересня 2014 р. В межах цієї хвилі за стратифікованою випадковою вибіркою було опитано 1189 студентів 2-6 курсів всіх факультетів та інститутів університету за виключенням Військового інституту, Інституту високих технологій та факультету інформаційних технологій. Похибка вибірки у представленні відсотку респондентів із певною властивістю не перевищує 4.2% із довірчою імовірністю 0,95.

До 10-ї хвили опитування UNIDOS було включено наступні теми:

1. Мотивація отримання вищої освіти.....	3
2. Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті	5
3. Очікування студентів щодо ринку праці та подальшого працевлаштування	9
4. Думка студентів про навчальний процес на факультетах	3
5. Громадська і політична активність	24
6. Позанавчальна діяльність та дозволя.....	28
7. Соціально-демографічний портрет студентів університету	31
8. Одновимірні розподіли відповідей на запитання анкети.....	37

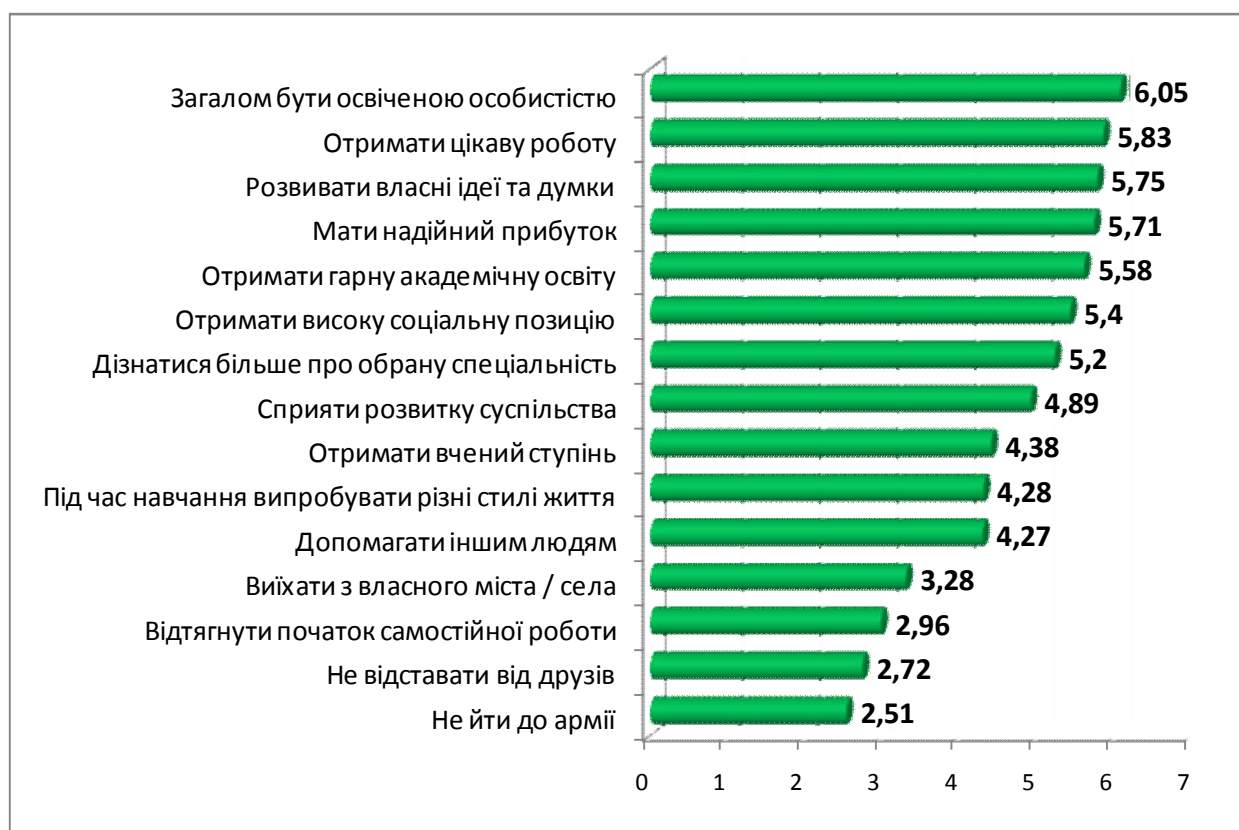
1. Мотивація отримання вищої освіти

Одне із питань, якому було присвячено дослідження – це визначення мотивів отримання вищої освіти, а саме для чого, на думку студентів, вони отримують вищу освіту. Виявилось, що найбільш важливими мотивами отримання вищої освіти для студентів університету є бажання *загалом бути освіченою людиною* (6,05 балів за шкалою від 1 до 7), *отримати цікаву роботу* (5,83 балів) та *розвивати власні ідеї та думки* (5,75 балів). Слід зазначити, що значущість останнього мотиву для студентів дещо зросла у порівнянні з минулим роком (тоді цю позицію займав мотив отримання надійного прибутку).

Найменш значущими причинами отримання вищої освіти, на думку студентів нашого університету, є такі як: *уникнення армії* (2,51 балів), *бажання не відставати від друзів* (2,72 балів), *відкладення початку самостійної роботи* (2,96 балів) (Див. Діаграму 1).

Діаграма 1

Мотивація отримання вищої освіти (середній бал за 7-бальною шкалою)

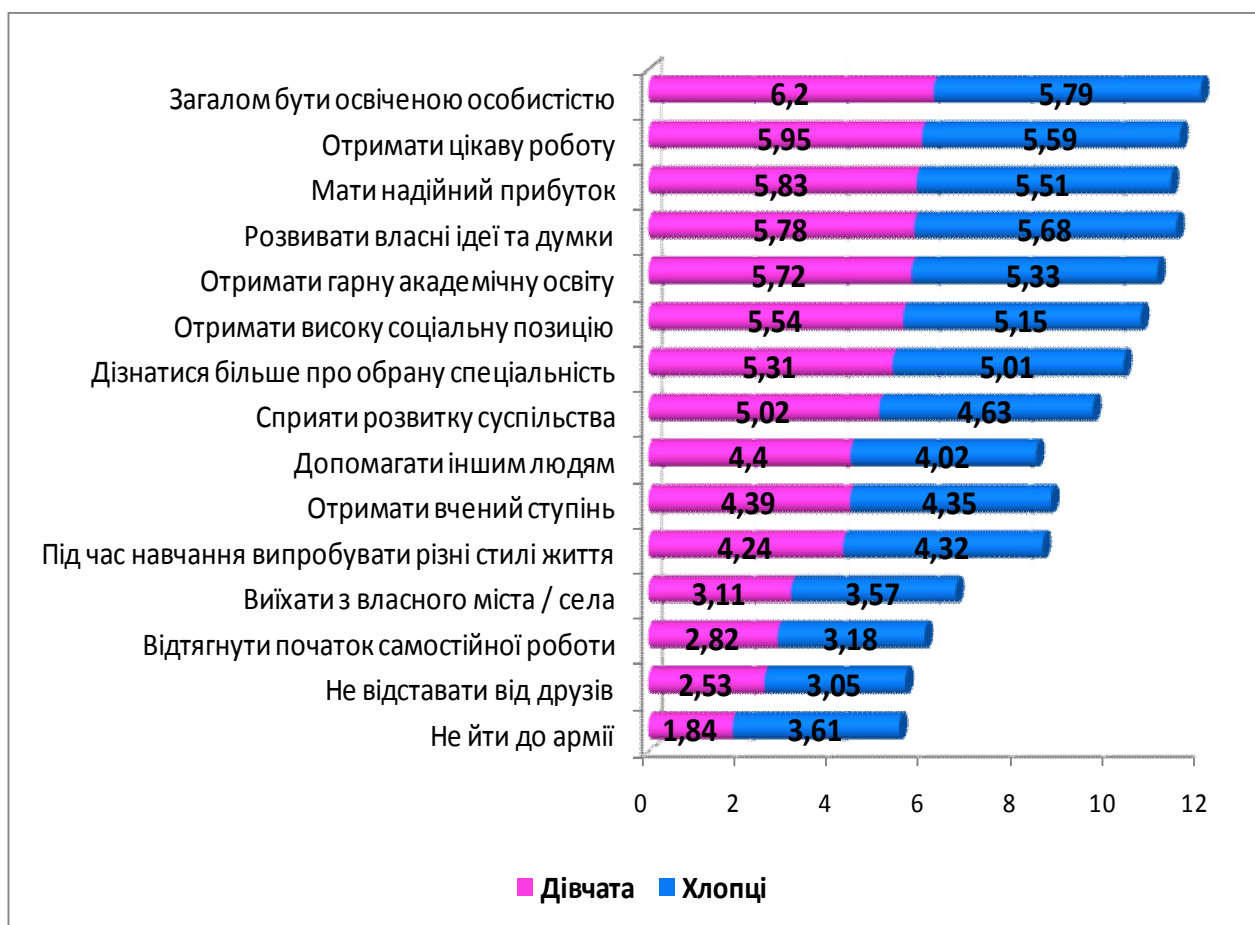
Хоча такі тенденції спостерігаються серед студентів різних факультетів, все ж варто зазначити, що для студентів соціальних та гуманітарних факультетів більш вираженою є мотивація *отримати високу соціальну позицію* (5,54) у порівнянні зі студентами природничих та технічних факультетів (5,09), які натомість значно частіше *прагнуть уникнути армії, виїхати зі свого міста/села та не відставати від друзів*.

Чим старший курс, тим більш вираженим є мотив *відкладення початку самостійної роботи*. Крім того, студенти випускних курсів частіше надають важливості такій причині як *отримання вченого ступеня* у порівнянні зі студентами молодшого та старших курсів.

Мотивація отримання вищої освіти серед дівчат та хлопців істотно відрізняється. Так, для дівчат такі причини здобуття вищої освіти як *отримання цікавої роботи, надійного прибутку, високої соціальної позиції, гарної академічної освіти та загальна освіченість* є більш важливими ніж для хлопців. Крім того, дівчата частіше прагнуть *дізнатися більше про обрану спеціальність, допомагати іншим людям та сприяти розвитку суспільства*. Натомість, для хлопців є більш значущою можливість *відтягнути початок самостійної роботи, не йти до армії* (що є цілком зрозумілим), *виїхати з власного міста/села та не відставати від друзів* (Див. Діаграму 2).

Діаграма 2

Мотивація отримання вищої освіти серед хлопців та дівчат, які навчаються в університеті (дані у % серед тих, хто відповіли)

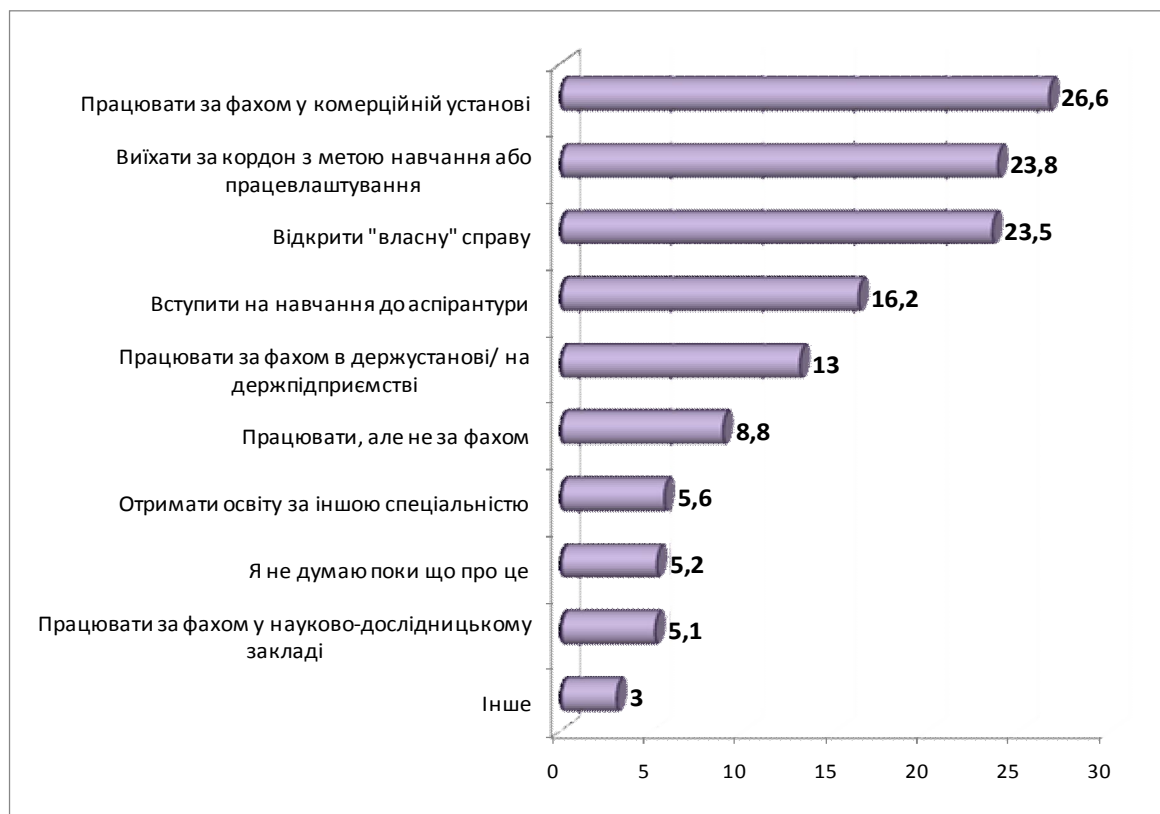

2. Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті

Найбільш розповсюдженими планами на майбутнє працевлаштування серед студентів є *робота за фахом у комерційній установі* (26,6%) та *виїзд за кордон з метою навчання або працевлаштування* (23,8%). Також значна частина студентів бажає *відкрити власну справу* (23,5%) та *продовжити навчання в аспірантурі* (16,2%). Найменше студенти зацікавлені у *роботі за фахом у науково-дослідницькому закладі* (5,1%). Варто відзначити досить чітку орієнтацію респондентів на обрані життєві плани – лише 5,2% студентів *не замислювалися над планами на майбутнє* (Див. Діаграму 3).

Діаграма 3

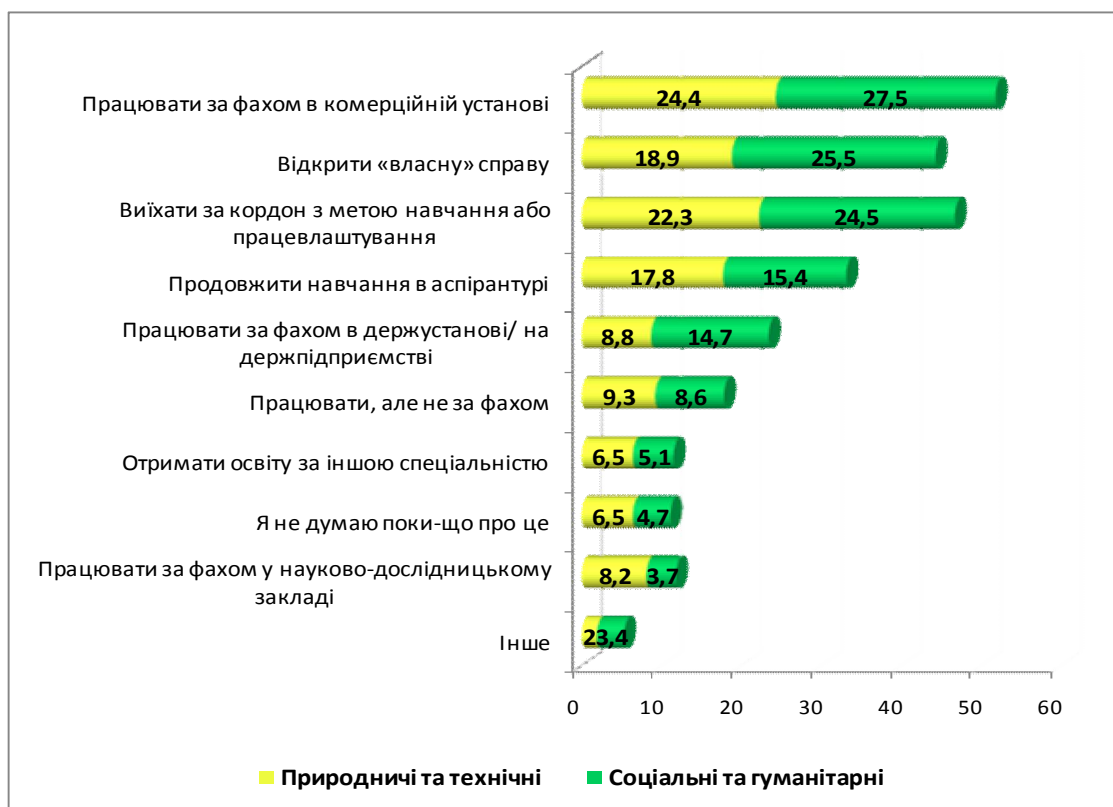
Плани студентів на майбутнє після закінчення навчання в університеті (% до всіх опитаних)

Якщо порівнювати між собою плани на майбутнє у студентів різних факультетів, то бажаючих *працювати за фахом у науково-дослідницькому закладі* серед студентів природничо-технічного профілю більше (8,2%), ніж серед студентів соціально-гуманітарного (3,7%). Натомість, серед студентів факультетів соціально-гуманітарного спрямування більше бажаючих *відкрити "власну" справу* та *працювати за фахом у державних установах* (Див. Діаграму 4).

Діаграма 4

Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті серед студентів факультетів різного спрямування (% до всіх опитаних)

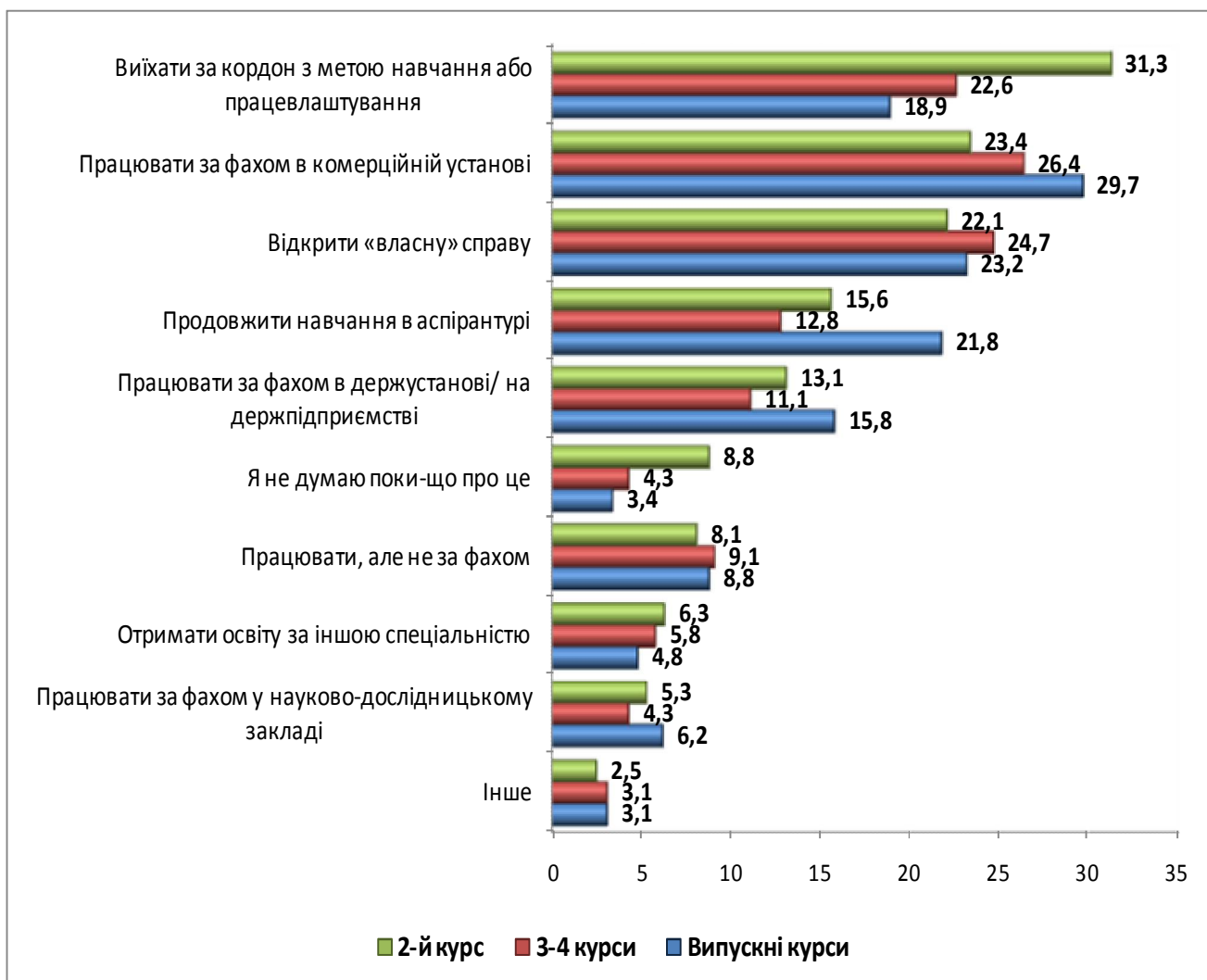
У студентів випускних курсів бажання *продовжити навчання в аспірантурі* є більшим у порівнянні зі студентами молодшого та старших курсів. Натомість, у студентів 2-го та 3-4-х курсів вищою є зацікавленість у *виїзді за кордон з метою навчання або працевлаштування* у порівнянні зі студентами випускних курсів. Крім того, чим старшим є курс, тим чіткішою є орієнтація студентів на обрані життєві плани: якщо серед студентів 2-го курсу 8,8% не замислювалися над планами на майбутнє, то серед студентів випускних курсів таких лише 3,4% (Див. Діаграму 5).

Студенти бюджетної форми навчання більше орієнтовані на науково-дослідницьку роботу - зокрема, вони частіше *планують продовжити навчання в аспірантурі* (18,6%) та *працювати за фахом у науково-дослідницькому закладі* (6,3%) у порівнянні зі студентами-контрактниками (9,5% та 2% відповідно). Крім того, студенти, які навчаються на бюджеті частіше за студентів-контрактників планують *працювати не за фахом*. Натомість, серед студентів контрактної форми навчання більше бажаючих *відкрити "власну" справу* (36,5%), ніж серед студентів бюджетної форми навчання (18,7%) (Див. Діаграму 6).

Найбільш популярними шляхами пошуку роботи є *Інтернет-бази вакансій* (67,7%) та *поради родичів і знайомих* (55,5%). Найменш ефективним шляхом, на думку студентів, є пошук роботи через *біржі праці* (13,2%).

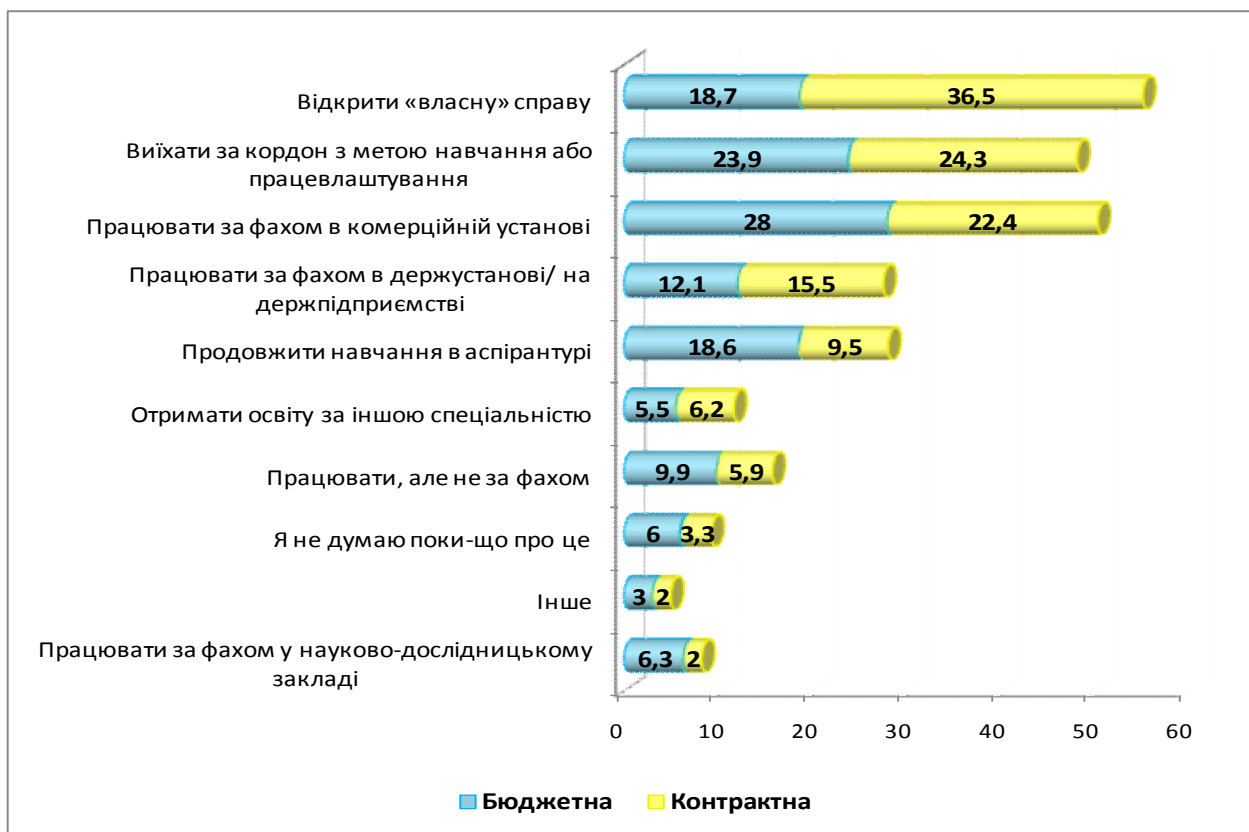
Діаграма 5

**Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті
серед студентів різних курсів (% до всіх опитаних)**

Діаграма 6

**Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті
серед студентів різної форми навчання (дані у % серед тих, хто відповіли)**

3. Очікування студентів щодо ринку праці та подальшого працевлаштування

Найбільше з боку Університету у питаннях із працевлаштування студенти потребують: *допомоги у пошуку відкритих вакансій* (32,3%), *консультацій з пошуку першого робочого місця* (30,9%) та *проведення тренінгів із проходження співбесіди, тестувань, навичок ефективної самопрезентації* (27,5%) (Див. Діаграму 7). Хоча такі тенденції спостерігаються серед студентів різних факультетів, все ж варто зазначити, що студенти соціально-гуманітарних факультетів частіше потребують допомоги у пошуку відкритих вакансій (34,6%) та у складанні резюме (11,5%) у порівнянні зі студентами природничо-технічних факультетів (26,6% та 7,6% відповідно). Крім того, чим молодшим є курс, тим більше студенти потребують *консультацій з пошуку першого робочого місця*.

Діаграма 7

Допомога, якої потребують студенти з боку Університету в питаннях із працевлаштування (% до всіх опитаних)

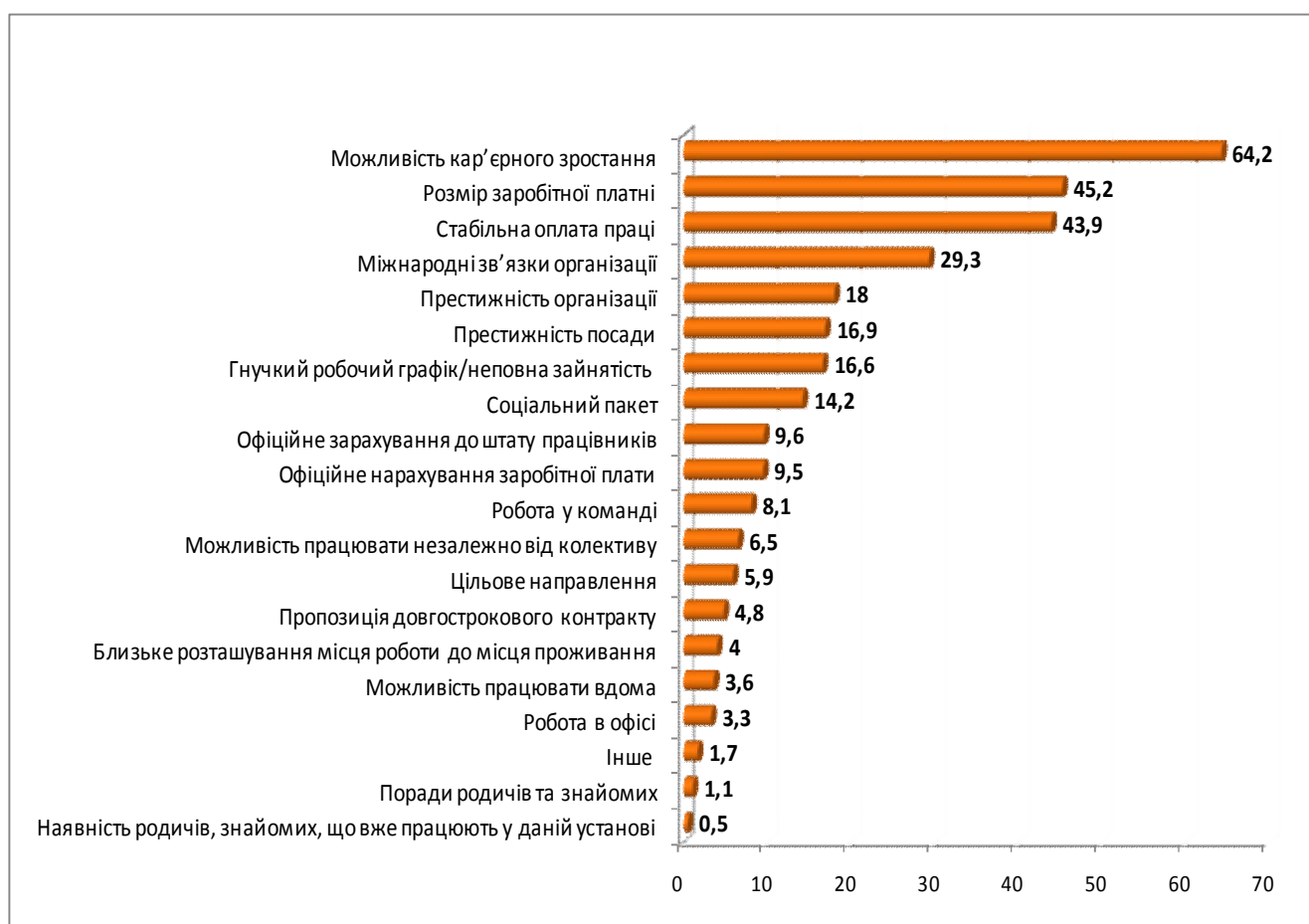

При виборі місця роботи після закінчення навчання студенти в першу чергу звертають увагу на такі фактори як: *можливість кар'єрного зростання* (64,2%), *розмір та стабільність заробітної платні* (45,2% і 43,9% відповідно). Також значна частина студентів відмічає у якості важливого фактору *міжнародні зв'язки організації* (29,3%). Найменш значущими факторами для студентів виявилися *поради родичів та знайомих* (1,1%), а також *наявність родичів, знайомих, які вже працюють у даній установі* (0,5%) (Див. Діаграму 8). Студенти факультетів соціально-гуманітарного спрямування частіше звертають увагу на *можливість кар'єрного зростання, престижність організації та престижність посади* (66,2%, 20,1% та

18,8%) у порівнянні зі студентами природничо-технічних факультетів (59,5%, 12,7% та 12,5% відповідно). Натомість, для студентів природничо-технічного профілю більш важливою є *робота у команді* (Див. Табл. 1). Хоча статистично значущих відмінностей за даним параметром серед студентів різних курсів не виявлено, все ж варто зазначити, що чим молодшим є курс, тим більшого значення студенти надають *міжнародним зв'язкам організації*. Студенти контрактної форми навчання частіше відмічають у якості важливих факторів *престижність організації* та *престижність посади* (23,7% та 23,9%) у порівнянні зі студентами бюджетної форми навчання (16,1% та 14,5% відповідно).

Діаграма 8

Фактори вибору майбутнього місця роботи (% до всіх опитаних)

Таблиця 1

Фактори вибору майбутнього місця роботи серед студентів факультетів різного спрямування (% до всіх опитаних)

	Природничі та технічні факультети	Соціальні та гуманітарні факультети
Можливість кар'єрного зростання	59,5	66,2
Стабільна оплата праці	44,8	43,6
Соціальний пакет (наявність пільг та пенсійне забезпечення...)	14,7	14
Гнучкий робочий графік / неповна зайнятість	18,7	15,7
Робота в офісі	4,2	3
Престижність організації	12,7	20,1
Можливість працювати незалежно від колективу	6,8	6,3
Робота у команді	11,3	6,7
Престижність посади	12,5	18,8
Пропозиція довгострокового контракту	5,4	4,6
Офіційне зарахування до штату працівників	7,6	10,4
Близьке розташування місця роботи до місця проживання	4,2	3,8
Наявність родичів, знайомих, що вже працюють у даній установі	0	0,7
Офіційне нарахування заробітної плати	8,8	9,8
Міжнародні зв'язки організації	28	29,8
Розмір заробітної платні	42,8	46,2
Поради родичів та знайомих	0,8	1,2
Цільове направлення	7,9	5
Можливість працювати вдома	4	3,5
Інше	2	1,6

На думку студентів, основними вимогами з боку роботодавця до майбутнього працівника є *володіння іноземними мовами* (71,4%) і *попередній досвід роботи* (66,7%).

Лише 21,6% опитаних студентів досить оптимістично оцінюють свої шанси знайти роботу після закінчення навчання, переважна ж більшість студентів вважає, що буде мати певні складнощі з пошуком роботи. Так, основною проблемою із працевлаштуванням вбачається пошук роботи, яка б відповідала *запитам* студентів (42%) (Див. Діаграму 9).

Діаграма 9

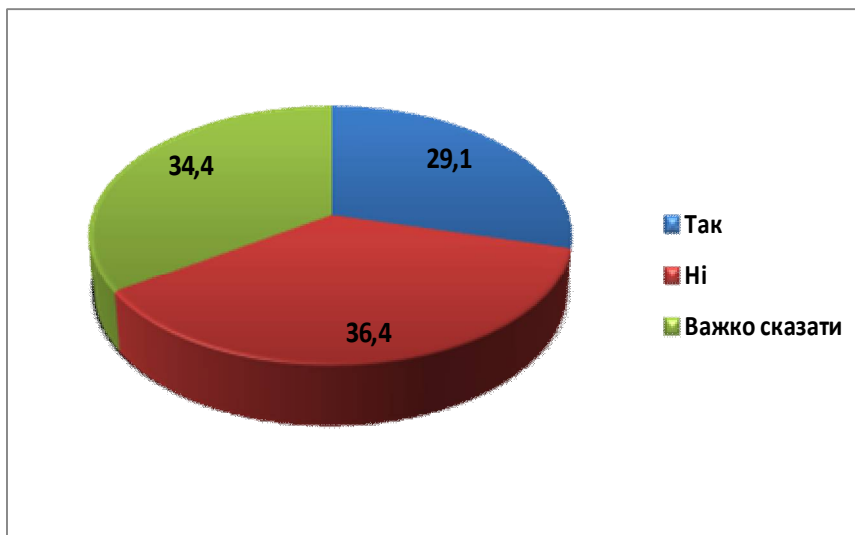
**Очікування студентів щодо перспектив пошуку роботи після закінчення навчання
(дані у % серед тих, хто відповіли)**

Одним із завдань 10-ї хвилі UNIDOS було дослідити думку студентів щодо необхідності обов'язкового розподілу студентів, що навчаються за державним замовленням, на перше місце роботи після закінчення навчання. За результатами дослідження ситуація виглядає наступним чином: 34,4% студентів не визначилися з даного питання, 36,4% опитаних вважають, що такий розподіл не є потрібним і 29,1% вважають, що такий розподіл потрібен (Див. Діаграму 10). Студенти бюджетної форми навчання частіше вважають такий розподіл потрібним (33%) у порівнянні зі студентами-контрактниками (18,1%) (Див. Діаграму 11).

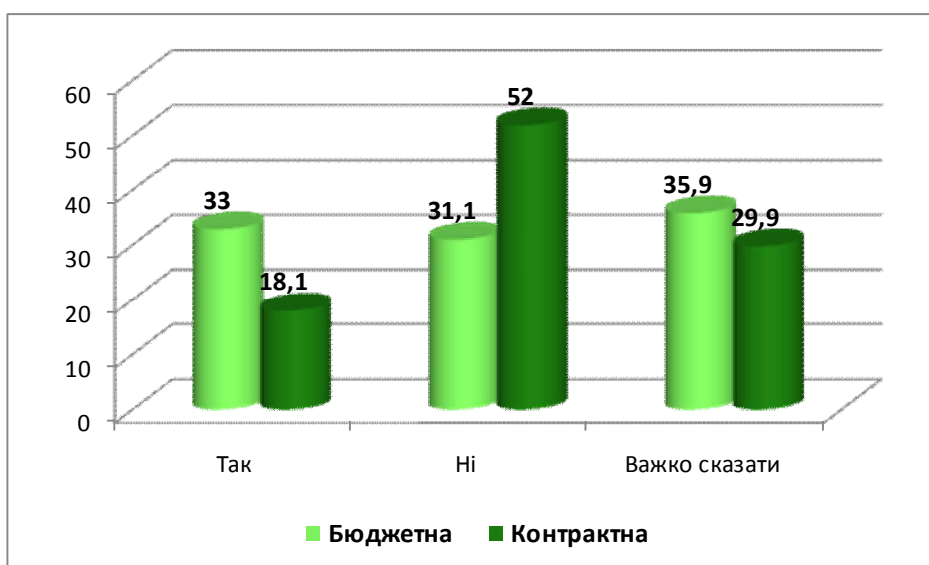
Діаграма 10

**Як Ви вважаєте, чи потрібний обов'язковий розподіл студентів, що навчаються за державним замовленням, на перше місце роботи після закінчення навчання?
(дані у % серед тих, хто відповіли)**

Діаграма 11

**Як Ви вважаєте, чи потрібний обов'язковий розподіл студентів, що навчаються за державним замовленням, на перше місце роботи після закінчення навчання?
(дані у % серед тих, хто відповіли за формою навчання)**

4. Думка студентів про навчальний процес на факультетах

UNIDOS покликаний виявити задоволеність студентами різних аспектів навчального процесу в університеті, їх думки та оцінки тих чи інших сторін студентського життя.

Найбільше студенти задоволені консультаціями з науковим керівником - 3,87 бали (за 5-бальною шкалою), на другому місці – семінарські заняття - 3,86 балів та лекційні заняття - 3,78 балів. Усереднені показники задоволеності різних аспектів навчального і освітнього процесів на факультетах за 5-ти бальною шкалою наведено у Діаграмі 12.

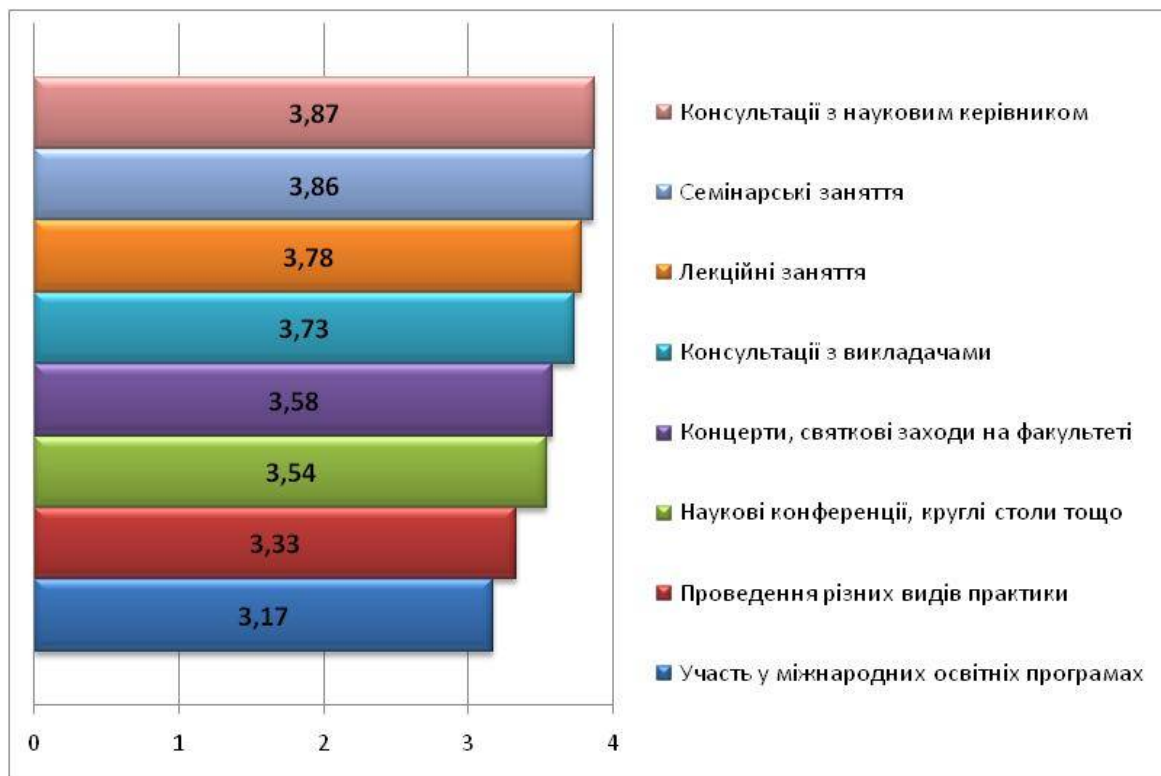
Поєднуючи крайні значення оцінок - позитивні ("цілком задоволені" та "скоріше задоволені") та негативні ("зовсім незадоволений" та "скоріше незадоволений"), ми побачимо, що найбільше позитивних оцінок студентів отримали такі форми навчання як *семінарські заняття* (69,9%) та *лекційні заняття* (67,9%) - див. Діаграми 13-20.

Якщо порівнювати рівень незадоволеності між різними формами роботи на факультетах, найбільше студенти незадоволені проведенням різних видів практики (23,7%), участю у міжнародних освітніх програмах (21,1%) та концертами, святковими заходами на факультеті (18,2%). Подібну тенденцію ми спостерігали і минулого року.

Діаграма 12

Задоволеність складовими навчального процесу

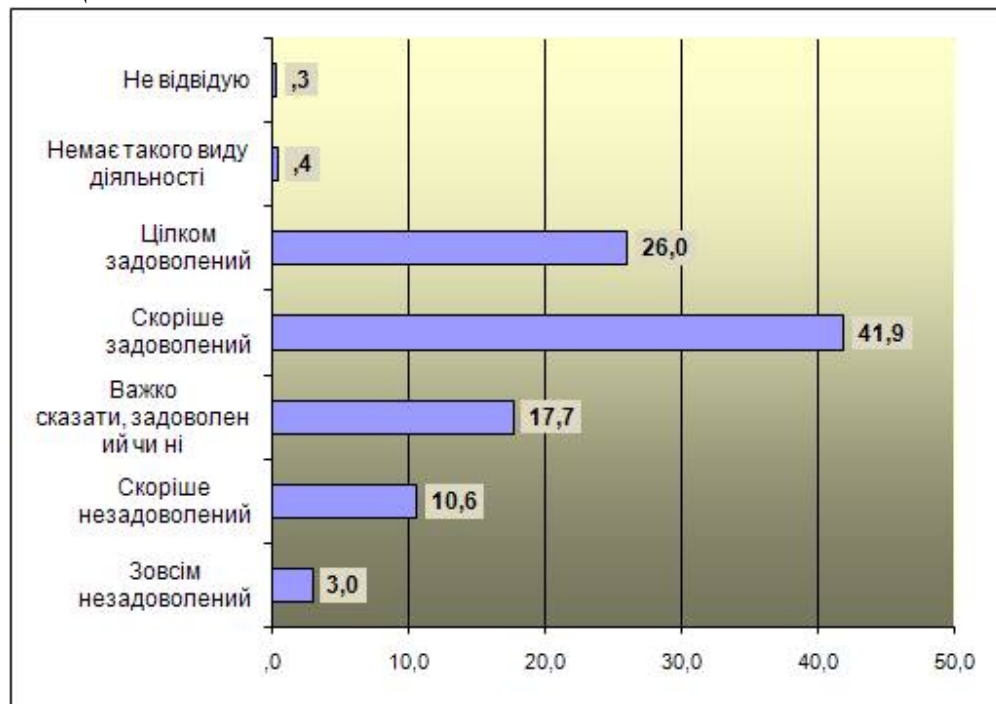
(середній бал за 5-ти бальною шкалою, де 1 – зовсім незадоволений, 5 – цілком задоволений)

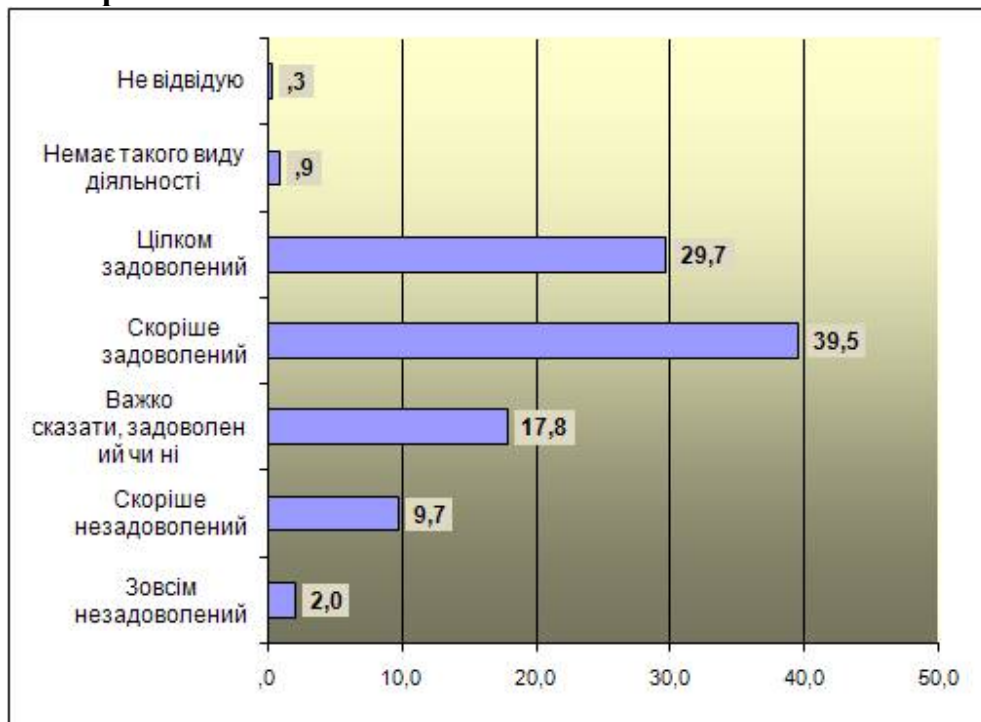
Діаграми 13-20

**Задоволеність студентів різними складовими навчального процесу
(% до всіх опитаних)**

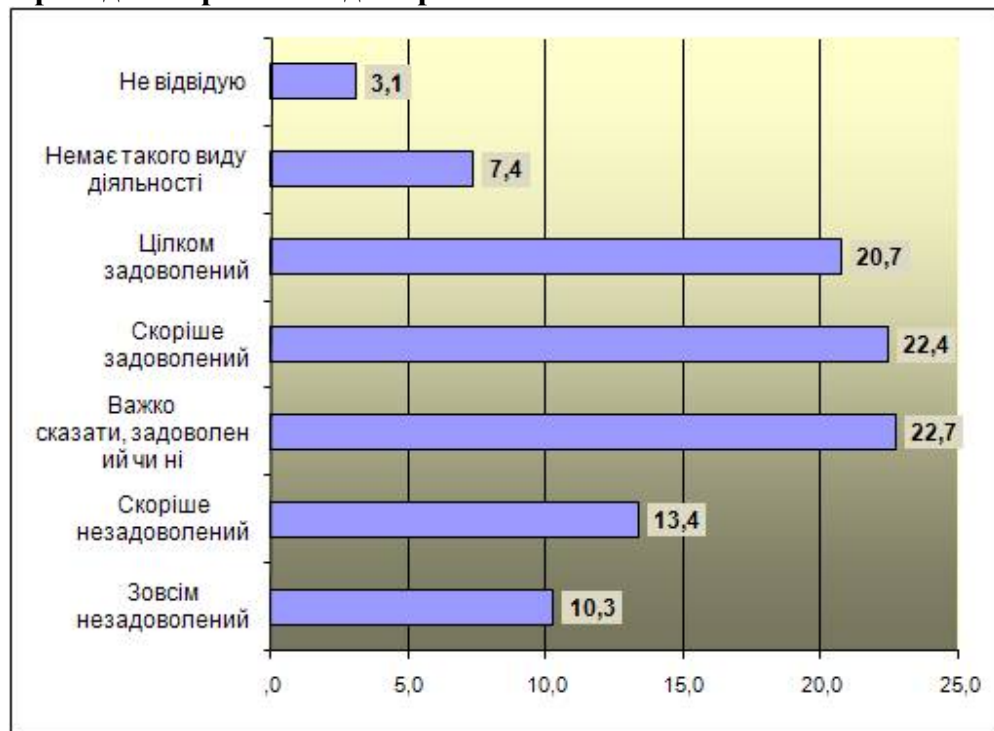
Лекційні заняття

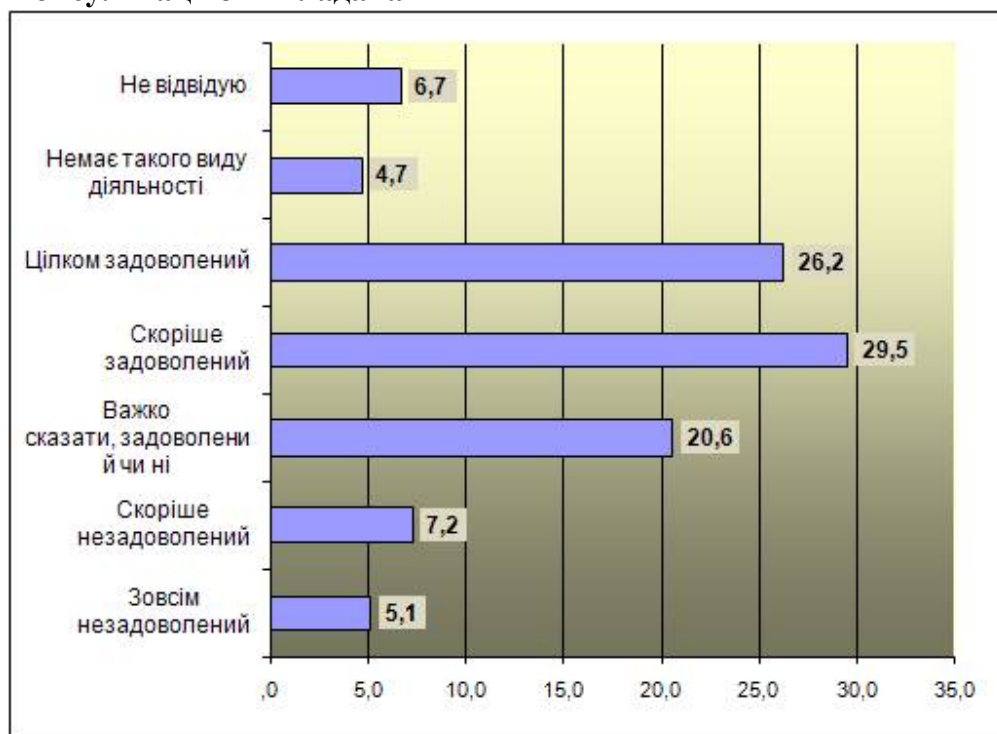
Семінарські заняття

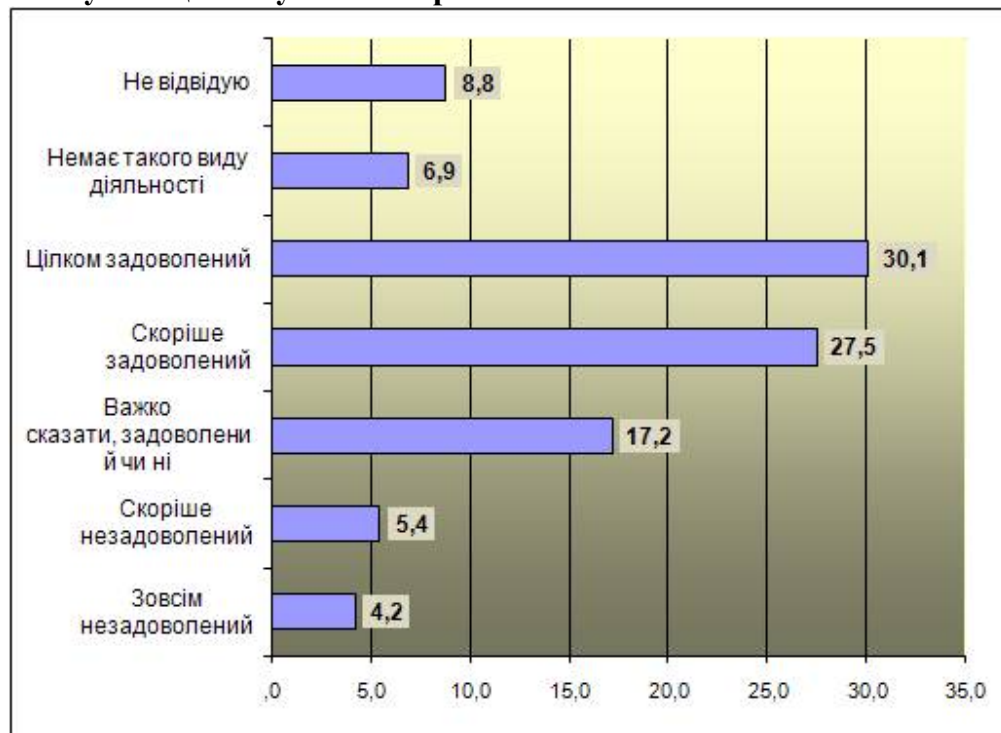
Проведення різних видів практики

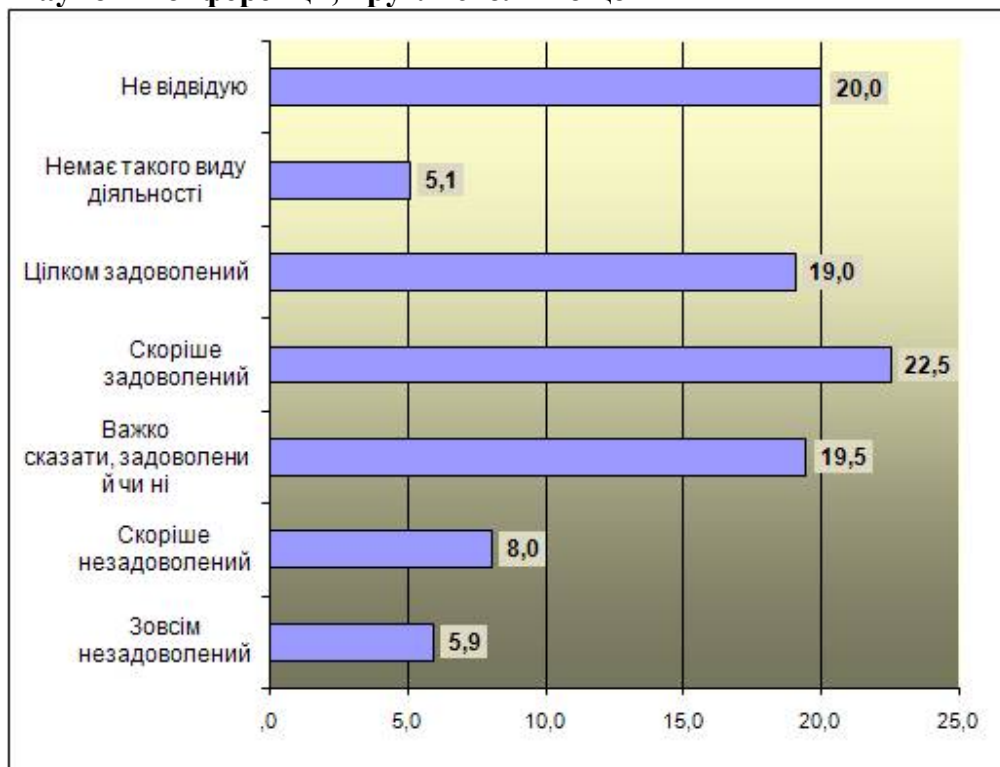
Консультації з викладачами

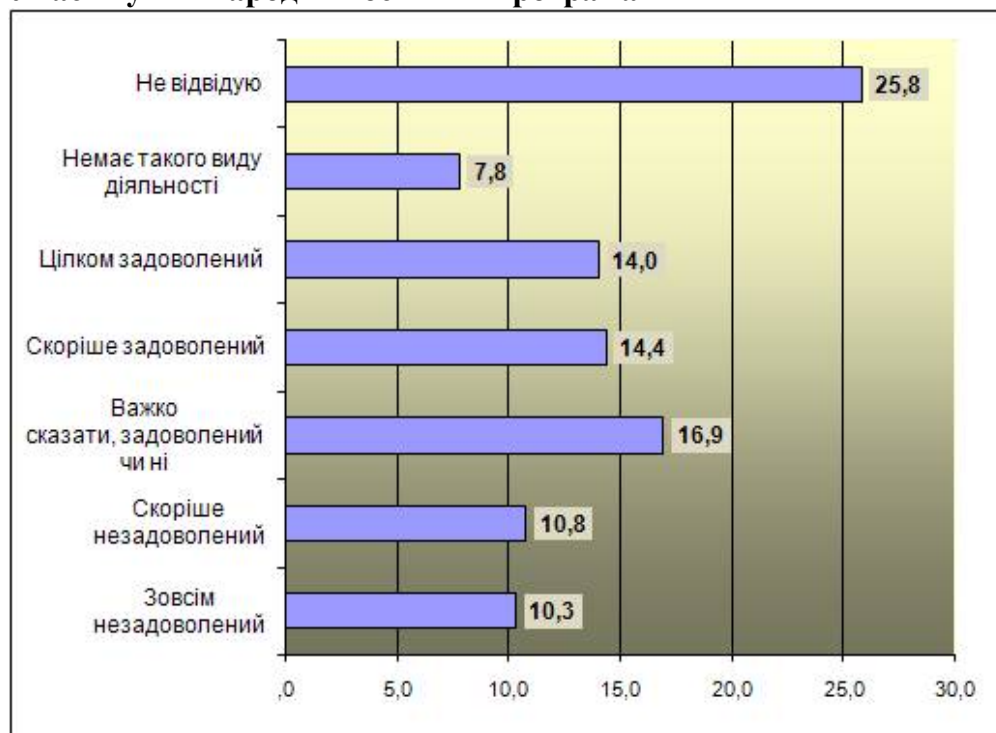
Консультації з науковим керівником

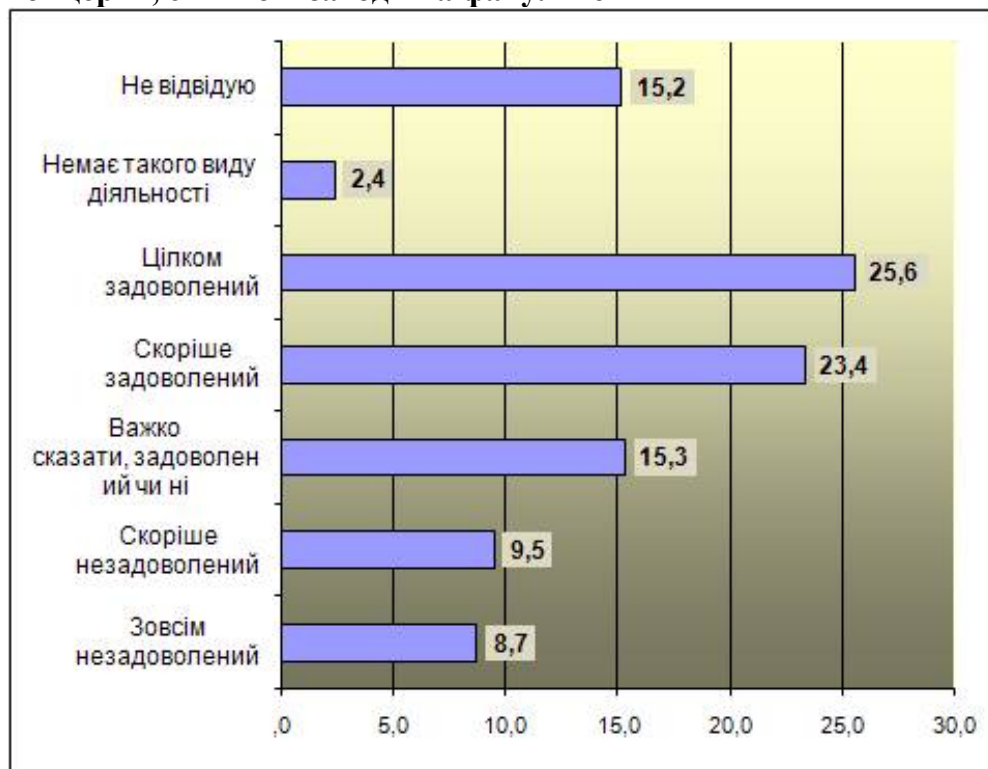
Наукові конференції, круглі столи тощо

Участь у міжнародних освітніх програмах

Концерти, святкові заходи на факультеті

Таблиця 3

Оцінка різних аспектів освітнього процесу на факультетах (середній бал за 5-ти бальною шкалою)*

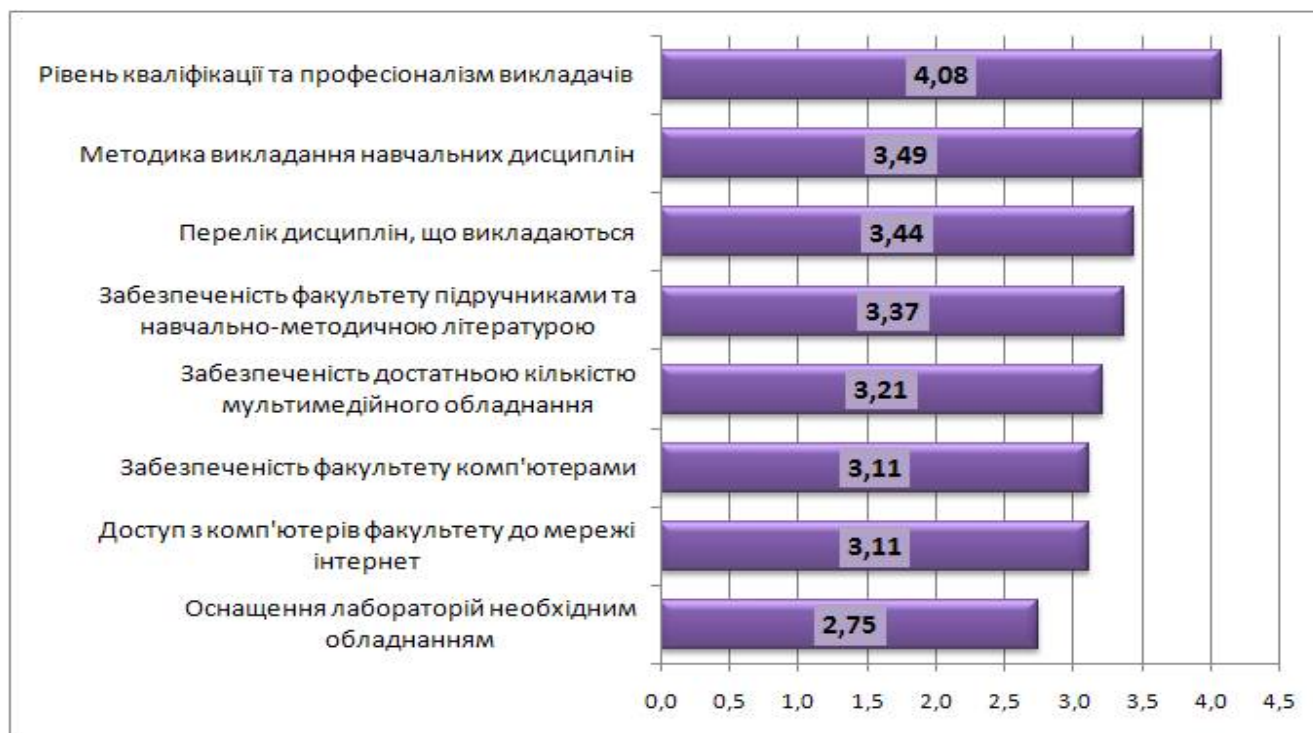
	Забезпеченість факультету комп'ютерами	Доступ з комп'ютерів факультету до мережі Інтернет	Забезпеченість факультету підручниками та навч.-методичною літературою	Оснащення лабораторій необхідним обладнанням	Забезпеченість достатньою кількістю мультимедійного обладнання	Перелік дисциплін, що викладаються	Методика викладання навчальних дисциплін	Рівень кваліфікації та професіоналізм викладачів
Біологічний факультет	3,26	2,97	3,22	2,85	3,31	3,55	3,61	4,15
Географічний факультет	3,41	3,56	3,97	3,27	3,56	3,23	3,32	3,97
Геологічний факультет	3,67	3,15	3,89	3,85	3,81	3,56	3,74	4,11
Економічний факультет	3,71	3,65	3,33	2,90	3,67	3,57	3,68	4,06
Історичний факультет	2,53	2,39	3,35	2,27	2,57	3,49	3,73	4,29
Механіко-мат. факультет	2,41	2,21	3,79	1,93	2,21	4,07	4,07	4,28
Радіофізичний ф-т	3,55	4,12	3,45	3,36	3,21	3,36	3,68	4,17
Кібернетичний ф-т	2,31	3,67	3,15	2,38	3,11	3,49	3,45	4,11
Факультет соціології	3,45	4,10	3,15	2,60	2,95	3,80	3,25	3,95
Факультет психології	2,88	2,73	3,33	2,71	3,82	3,69	3,51	4,20
Фізичний факультет	3,29	3,35	3,31	3,08	3,06	3,69	3,84	4,18
Філософський ф-т	3,48	3,13	3,59	2,26	3,17	3,50	3,52	4,04
Хімічний факультет	2,50	3,24	3,76	2,97	3,03	3,50	3,79	4,18
Юридичний факультет	3,40	2,70	3,54	2,39	2,93	3,54	3,32	4,04
Інститут філології	2,40	2,33	3,08	2,82	2,97	3,06	3,16	3,94
Інститут міжн. відносин	3,87	3,88	3,51	2,91	3,65	3,53	3,62	4,23
Інститут журналістики	2,35	2,59	2,95	2,42	2,84	3,04	3,18	3,78
Всього	3,11	3,11	3,37	2,75	3,21	3,44	3,49	4,08

* в таблиці виділені найнижчі показники по кожному факультету

Деякі інші оцінки різних аспектів освітнього процесу студентів університету наведено у Таблиці 3, а на Діаграмі 21 бачимо загальні оцінки від 2,8 до 4 балів в середньому за шкалою від 1 до 5 по університету в цілому.

Діаграма 21

**Задоволеність студентів різними аспектами освітнього процесу
(середній бал за 5-ти бальною шкалою)**

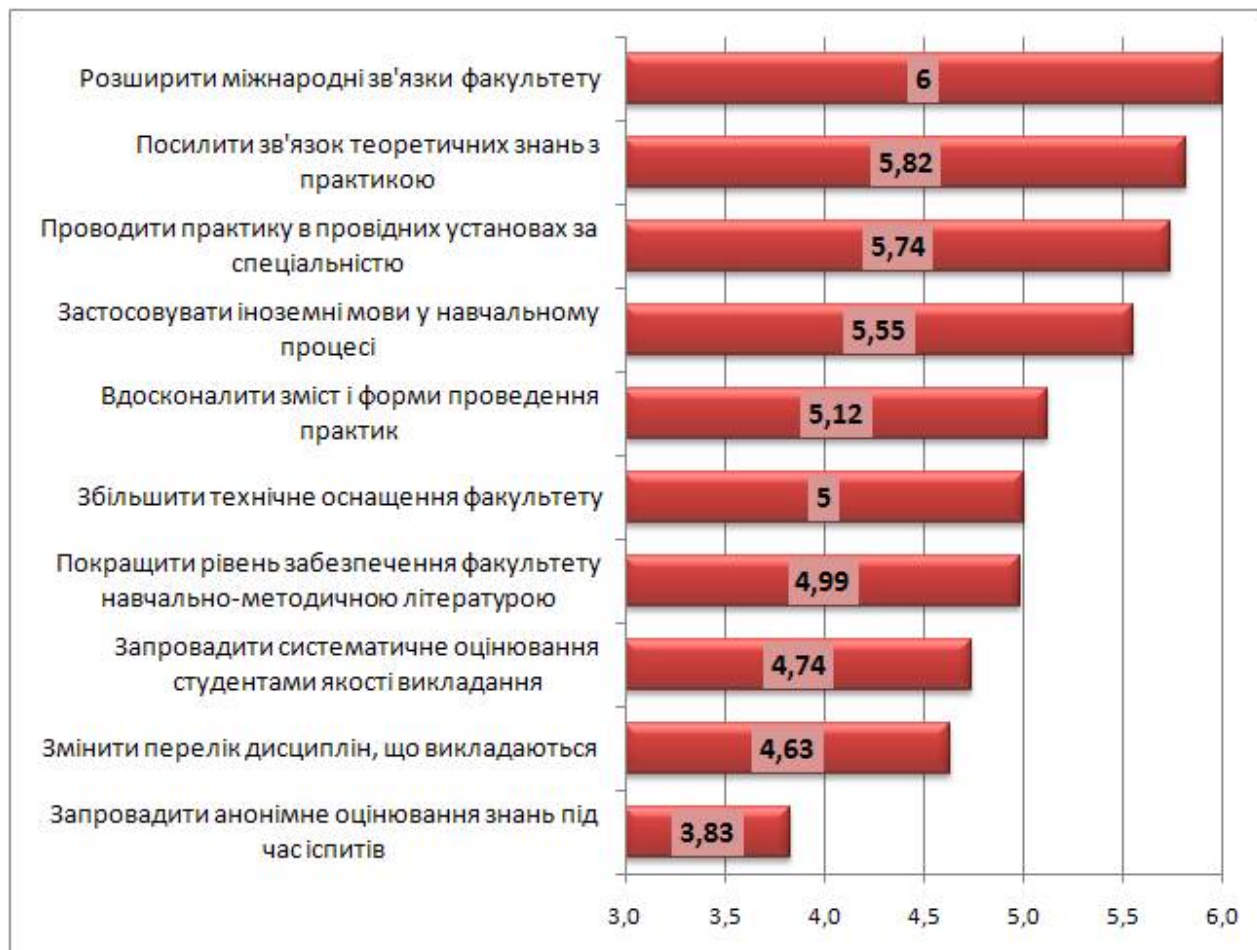

Як і минулого року, на першому місці серед іншого *рівень кваліфікації та професіоналізму викладачів* (4,25 у 2013 та 4,08 у 2014р.), потім *методика викладання навчальних дисциплін* (3,69 у 2013 та 3,49 у 2014р.). А от третє та четверте місця змінили між собою *перелік дисциплін, що викладаються* (3,57 у 2013 та 3,44 у 2014р.) та *забезпеченість факультету підручниками та навчально-методичною літературою* (3,62 у 2013 та 3,37 у 2014р.). Найменше студенти задоволені *оснащенням лабораторій необхідним обладнанням* (3,23 у 2013 та 2,75 у 2014р.).

Окремо студенти оцінювали важливість різних заходів для поліпшення якості освітнього процесу на факультеті (від 1 до 7 балів, де 1 – зовсім неважливо і 7 – дуже важливо). Найбільш важливими заходами студенти вважають третій рік поспіль *розширення міжнародних зв'язків* (6 балів в середньому), *посилення зв'язку теоретичних знань з практикою* (5,82) та *проведення практики в провідних установах за спеціальністю* (5,74) – див. Діаграма 22. Усереднені бали різних оцінок по факультетам можна побачити у Таблиці 4.

Діаграма 22

**Важливість різних заходів для поліпшення якості освітнього процесу на факультеті
(середній бал за 7-ми бальною шкалою)**

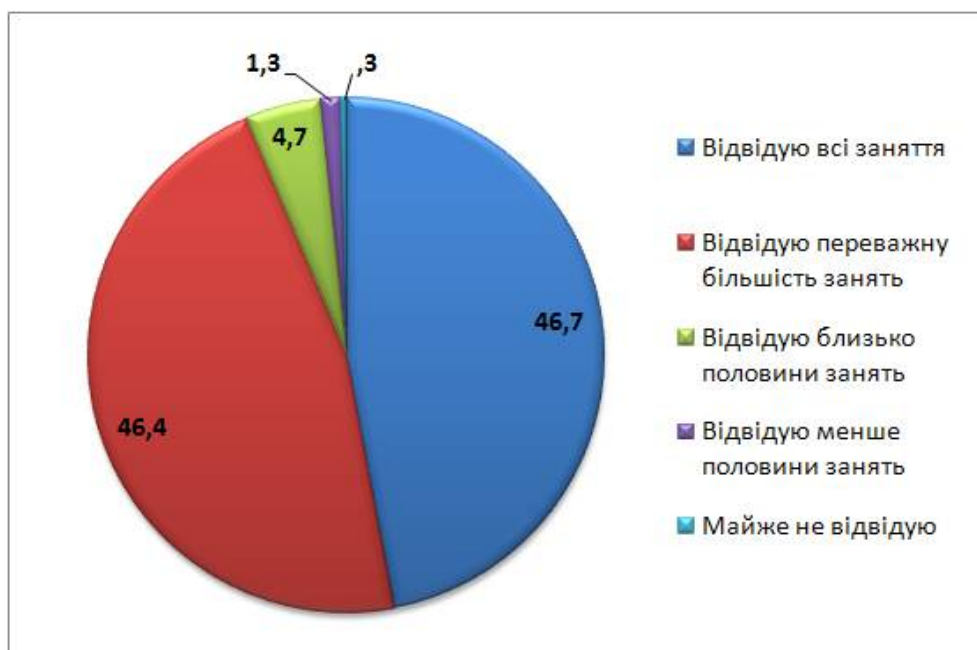
Думка студентів щодо різних заходів підвищення якості освітнього процесу на факультеті
(середній бал за 7-ми бальною шкалою)

	Розширити міжнародні зв'язки факультету	Змінити перелік дисциплін, що викладаються	Збільшити технічне оснащення факультету	Застосовувати іноземні мови у навчальному процесі	Покращити рівень забезпечення факультету навчально-методичною літературою	Посилити зв'язок теоретичних знань з практикою	Запровадити систематичне оцінювання студентами якості викладання	Вдосконалити зміст і форми проведення практик	Запровадити анонімне оцінювання знань під час іспитів	Проводити практику в провідних установах за спеціальністю
Біологічний факультет	6,3	4,7	5,79	5,87	5,3	5,79	5,18	5,25	4,03	5,9
Географічний факультет	6,16	5,05	5,3	5,67	5,3	6,05	5,07	5,15	3,69	6,08
Геологічний факультет	6,07	5,04	5,44	5,74	4,93	6,26	4,59	5,74	4,08	5,63
Економічний факультет	5,89	4,87	4,78	5,73	5,1	5,83	4,94	5,14	3,9	5,63
Історичний факультет	5,87	4,59	5,08	5,08	4,73	5,1	4,19	4,85	3,63	5,73
Механіко-мат. факультет	5,48	3,62	5,62	5,38	4,72	5,79	4,07	4,38	3,54	5,66
Радіофізичний факультет	5,61	3,88	5,48	5,14	4,9	5,29	3,83	4,59	3,86	5,17
Кібернетичний факультет	6,06	4,47	5,13	5,24	4,45	5,55	4,25	4,91	3,65	5,6
Факультет соціології	6,3	5,2	4,9	5,9	5,35	5,5	4,85	5,3	5,05	6,2
Факультет психології	5,9	4,65	4,43	5	4,61	5,53	4,59	5,41	3,96	5,65
Фізичний факультет	5,96	3,82	5,31	4,86	4,78	5,33	4,15	4,53	3,1	6,1
Філософський факультет	5,96	4,85	4,13	5,85	5,04	5,65	4,44	4,62	3,31	5,96
Хімічний факультет	5,79	4,39	5,79	5,26	4,94	5,41	4	4,44	3,06	6,03
Юридичний факультет	5,72	4,37	4,64	5,21	4,73	6,15	5,01	5,26	4,02	5,5
Інститут філології	6,37	5,01	5,39	6,04	5,31	6,09	5,16	5,24	4,04	5,7
Інститут міжн. відносин	6,19	4,49	4,18	5,87	5,17	6,05	4,73	5,34	3,84	6,03
Інститут журналістики	5,55	4,75	5,3	5,06	4,62	5,73	4,94	5,51	3,95	5,38
Всього	6	4,63	5	5,55	4,99	5,82	4,74	5,12	3,83	5,74

Про власну інтенсивність відвідування занять студенти говорять наступним чином (Діаграма 23):

Діаграма 23

**Самооцінка відвідування навчальних занять студентами
(% до всіх опитаних)**

Успішність студентів у навчанні, виражена в оцінках за попередню сесію, усереднено виражається наступними цифрами: 4,42 – по університету в цілому; 4,41 – факультети *природничо-технічного* та 4,43 - *соціогуманітарного* спрямування.

5. Громадська і політична активність

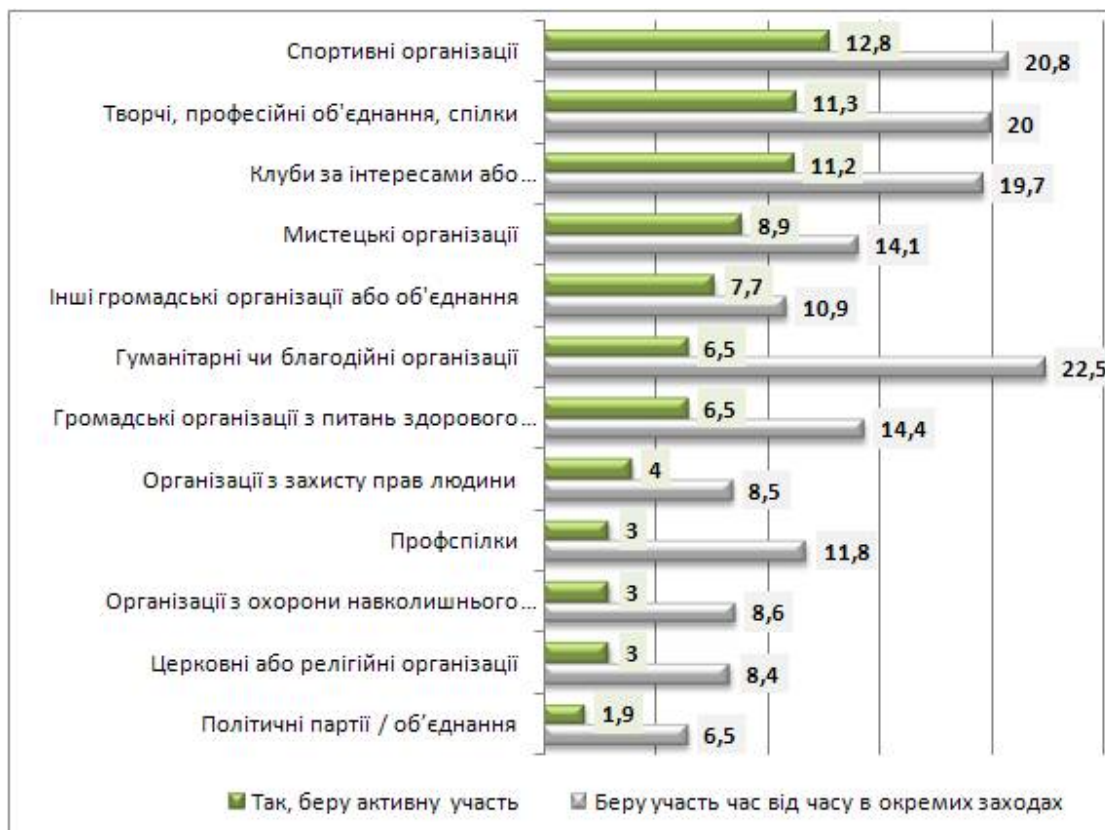
Задля виявлення громадської та політичної активності студентів їм запропоновано оцінити власну ступінь залучення до діяльності різноманітних організацій.

Найчастіше студенти беруть участь у спортивних організаціях (12,8% беруть активну участь, а 20,8% беруть участь час від часу), на другому місці за популярністю творчі, професійні об'єднання та спілки (11,3% активних учасників та 20% тих, хто бере участь час від часу), далі – клуби за інтересами або організації, пов'язані з дозвіллям (11,2% та 19,7% відповідно) - див. Діаграму 24. Значно зросла кількість студентів, що беруть участь у благодійних організаціях – їх 6,5% постійних учасників та 22,5% студентів беруть участь час від часу. Минулого року частки учасників даних організацій складали 5,4% та 13,9%. Це можна пояснити всезагальною популярністю благодійних акцій та збору пожертвуваль, що розповсюджені наразі по всій країні.

Найменше студенти залучені до діяльності політичних партій (1,9% / 6,5%), церковних або релігійних організацій (3% / 8,4%), організацій з охорони навколишнього середовища (3% / 8,6%) та профспілок (3% / 11,8%).

Діаграма 24

Участь студентів у діяльності організацій та об'єднань
(% до всіх опитаних)

Цікаво, до яких організацій студенти мають намір долучитись у майбутньому? Серед найперших із них – організації з охорони навколишнього середовища (44,8%), організації з захисту прав людини (43,1%), громадські організації з питань здорового способу життя, туризму (40,8%). Також доволі популярними у цій постановці питання виявились творчі, професійні об'єднання (39,3%) та гуманітарні, благодійні організації (37,6%) - див. Діаграму 25.

Діаграма 25

**Готові брати участь у діяльності організацій та об'єднань
(% до всіх опитаних)**

Ми також склали «рейтинг» організацій, до яких студенти не хотіли б долучитись у майбутньому, на перших позиціях тут церковні та релігійні організації (77,2%), політичні партії (60,5%), профспілки (54,4%) – див. Діаграму 26. Негативне ставлення до останніх збільшилось: минулого року відсоток небажаючих приймати участь у даній організації складав 47,1%.

Діаграма 26

**Відмова і небажання брати участь у діяльності організацій та об'єднань
(% до всіх опитаних)**

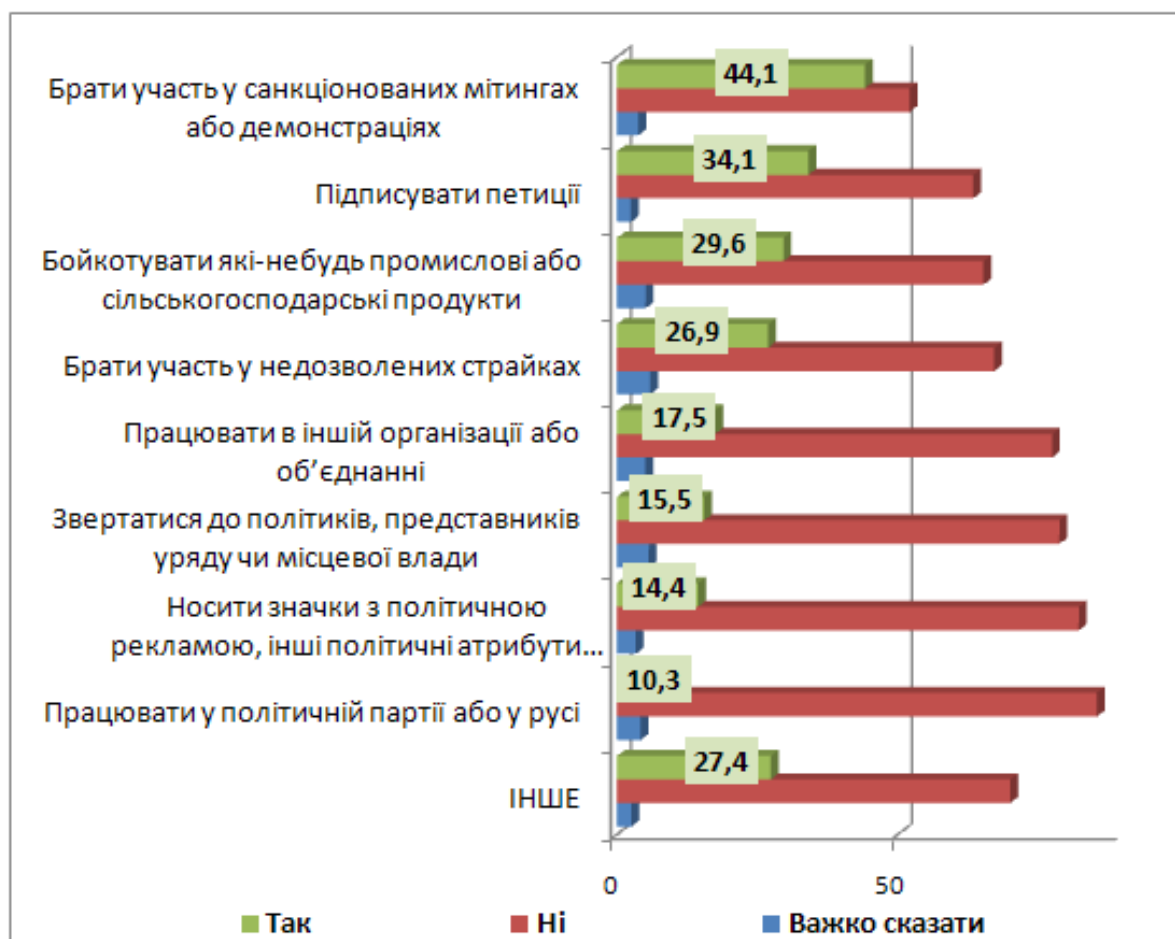
Останній рік відзначився глибокими соціальними й політичними потрясіннями, значними змінами у житті країни. В нашому дослідженні окремо було оцінено ступінь політичної та соціальної активності студентів, зокрема завдяки питанню «Існують різні шляхи покращити справи у країні або сприяти запобіганню серйозним проблемам. Чи доводилось Вам за останні 12 місяців брати участь у таких видах діяльності?».

Зважаючи на політичні події минулого року, студенти зазначають про свою участь у санкціонованих мітингах або демонстраціях набагато більше (44,1%), аніж у попередньому дослідженні (13,1%). Також частіше студенти стали підписувати петиції (34,1% у порівнянні з 16,2% у 2013р.), бойкотувати промислові або сільськогосподарські продукти (29,6% порівняно з 5,8% у 2013р.) і брати участь у недозволених страйках (26,9% проти 6,6% у 2013р.) - (див. Діаграму 27).

А серед *інших* відповідей, які студенти додали до пропонованого переліку, є зазначення про їх участь у волонтерських рухах, у подіях Майдану, а також – в організації мітингів.

Діаграма 27

**Участь студентів у різних видах політичної діяльності
(у % до всіх опитаних)**

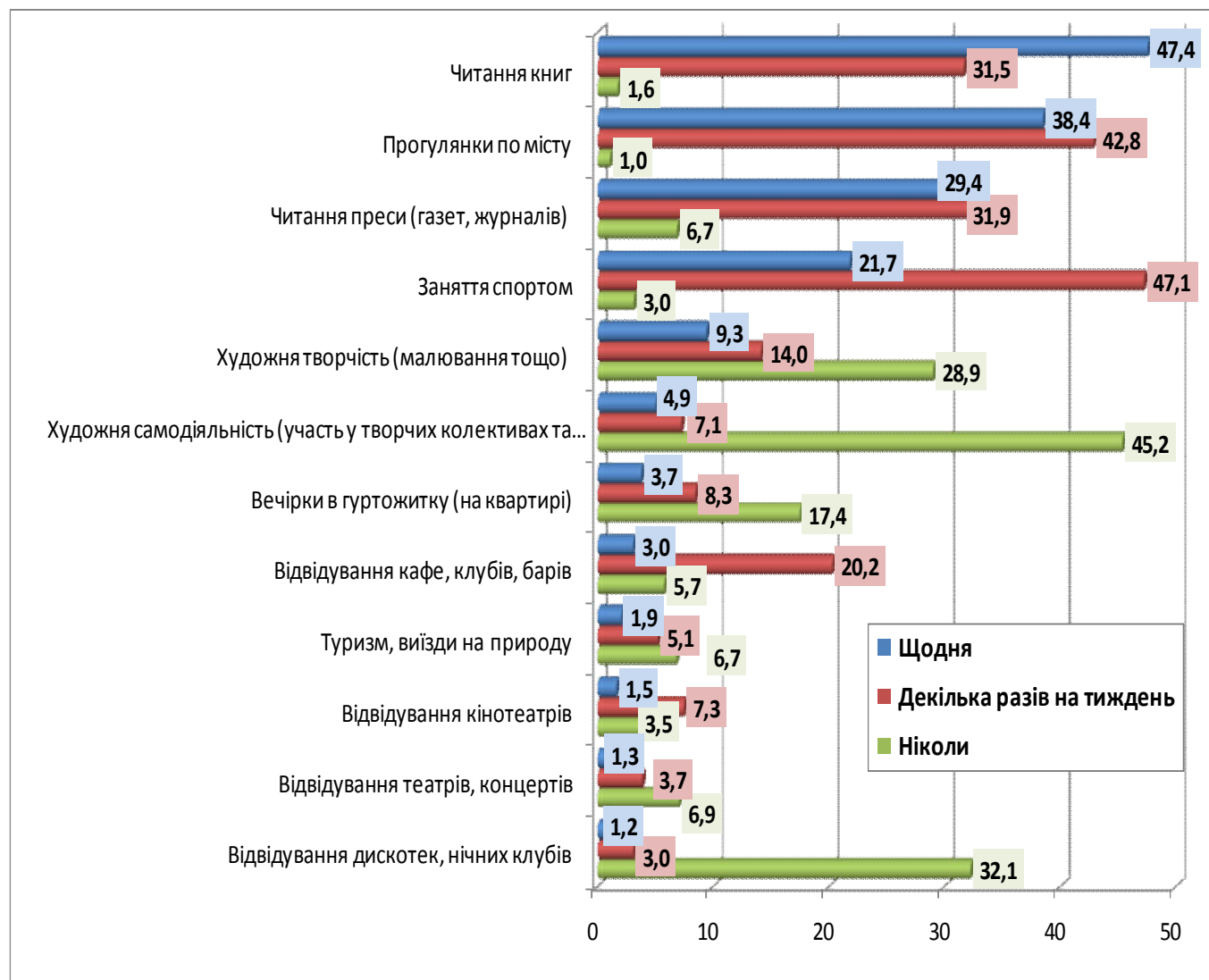
6. Позанавчальна діяльність та дозвілля

Університет активно займається організацією позанавчальної діяльності студентів, а інформація про основні види дозвілля студентів, їх спосіб проведення вільного часу та їх ціннісні орієнтації дають нам більш повну картину студентського життя.

Відповідаючи на питання «Вкажіть, будь ласка, як часто у вільний час Ви займаєтесь перерахованими видами діяльності?», студенти зазначають насамперед такі щоденні заняття, як *читання книг* (47,4%), *прогулянки по місту* (38,4%), *читання преси* (29,4%), *заняття спортом* (21,7%). В цілому, подібний розподіл видів дозвілля за популярністю повторюється з року в рік, що свідчить про сталість студентських потреб і вподобань у цьому напрямку (див. Діаграму 28).

Діаграма 28

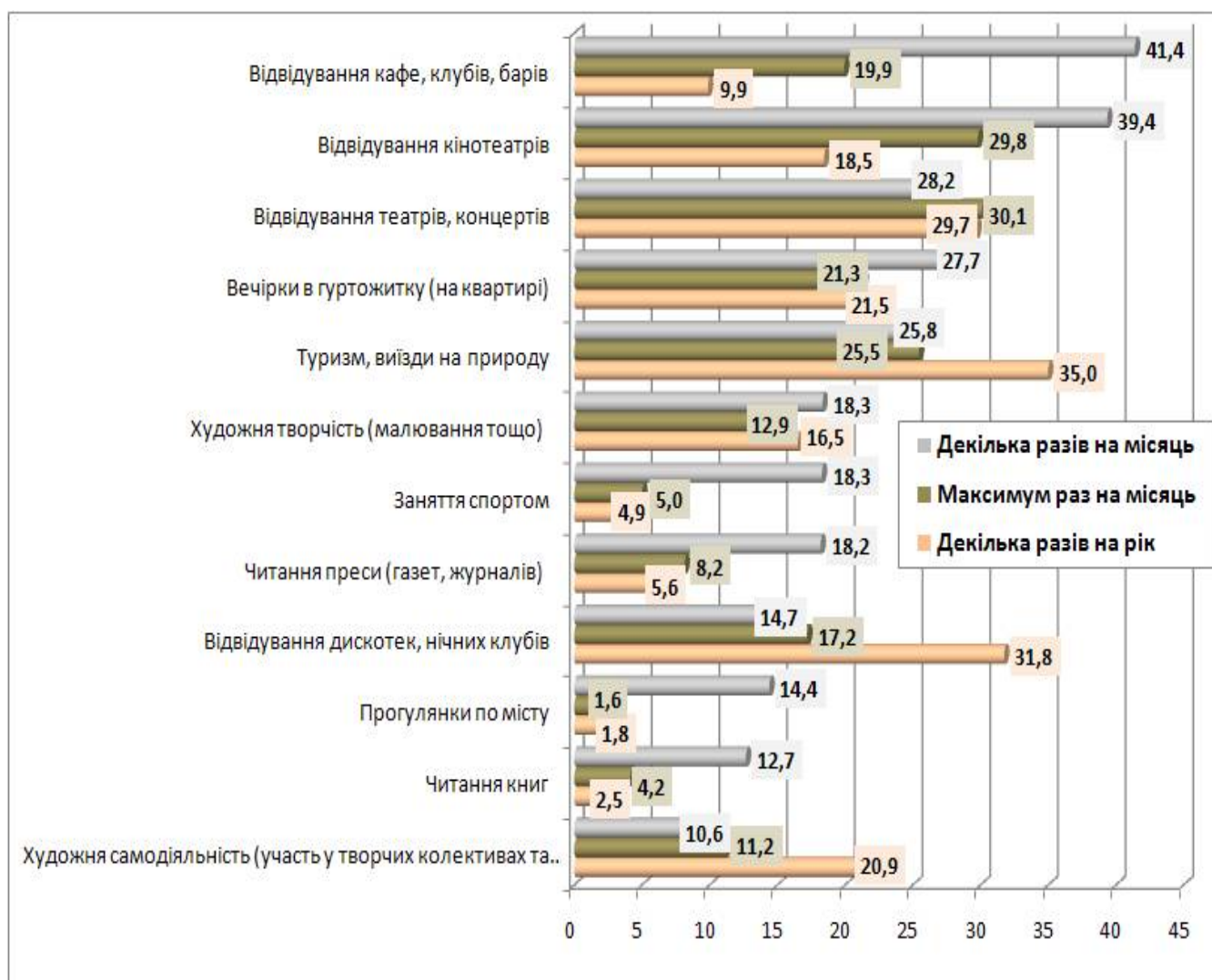
Вкажіть, будь ласка, як часто у вільний час Ви займаєтесь перерахованими видами діяльності? (у % до всіх опитаних)

Меншою частотою – декілька разів на місяць – відзначені у студентів такі види діяльності у вільний час, як *відвідування кафе, клубів, барів* (41,4%), *відвідування кінотеатрів* (39,4%). *Відвідування театрів, концертів* в основному відбувається один або декілька разів на місяць (30,1% та 28,2%) а у третини студентів (29,7%) – декілька разів на рік. *Вечірки у гуртожитку* – декілька разів на місяць (27,7%), щомісяця (21,3%) або кілька разів на рік (21,5%). Четверть студентів відзначають про свої *туристичні поїздки та виїзди на природу* декілька разів на місяць (25,8%), ще четверть – раз на місяць (25,5%), а третина з опитаних виїжджає у подорожі або на природу декілька разів на рік (35%). Приблизно по третині студентів *відвідує дискотеки та клуби* кілька разів на рік (31,8%) або не відвідує ніколи (32,1%), майже половина студентів взагалі не бере участь у *художній самодіяльності* (45,2%), а кожен п'ятий студент доволі рідко бере участь (20,9% декілька разів на рік) - див. Діаграму 29.

Діаграма 29

Вкажіть, будь ласка, як часто у вільний час Ви займаєтесь перерахованими видами діяльності? (у % до всіх опитаних)

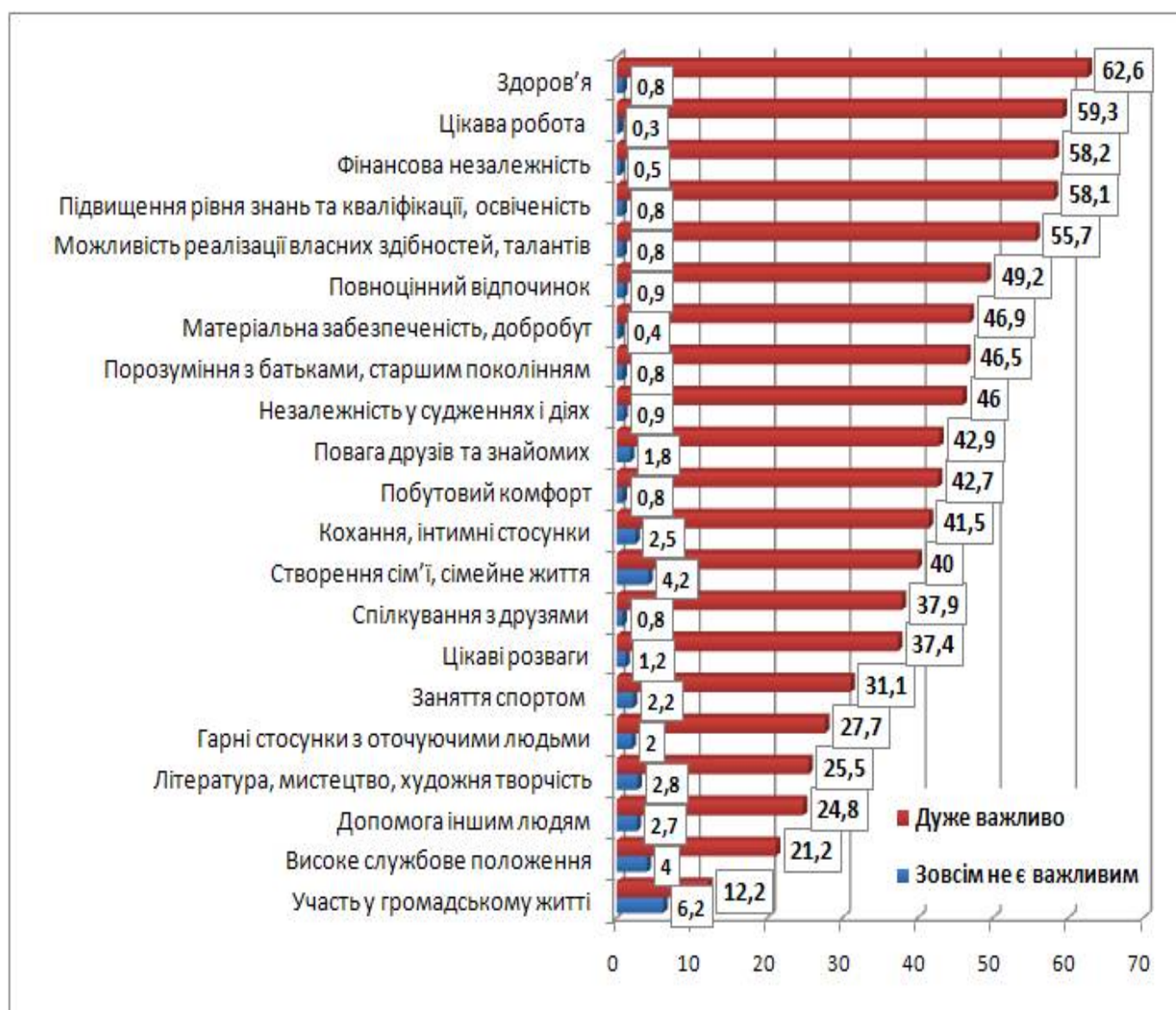

Цінності студентства виявлено в нашому дослідженні через питання щодо оцінок важливості / пріоритетності різних сторін життя. У своїх відповідях наші респонденти найчастіше згадують здоров'я (62,6%), цікаву роботу (59,3%), фінансову незалежність (58,2%), підвищення рівня знань та кваліфікації (58,1%) та можливість реалізації власних здібностей (55,7%). Слід зазначити, що до цінностей здоров'я, освіченості та фінансової незалежності додалися по 3-5% важливості цього року.

Найбільше студентів вважають неважливими участь у громадському житті - 6,2% та високе службове положення (4%) - див. Діаграму 30.

Діаграма 30

Оцініть, будь ласка, наскільки важливими для Вас особисто є наведені нижче сторони Вашого життя? (у % до всіх опитаних)

7. Соціально-демографічний портрет студентів університету

Серед різних завдань UNIDOS незмінно актуальним залишається дослідження соціальних характеристик студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка (їх соціального походження, соціально-економічного статусу, джерел доходів, місця проживання, сімейного статусу тощо). Зокрема, аналіз соціально-демографічного портрету студентів університету, ступеня їх зацікавленості в освітніх послугах дає підґрунтя для корегування та покращення навчального процесу, для покращення політики ВНЗ та розробки методів заохочення потенційних майбутніх студентів університету, а також на основі даних, що стосуються професійної зайнятості, освітнього рівня батьків студентів можуть бути зроблені висновки щодо "спадкоємності" вищої освіти між поколіннями. Таким чином, завданням цього розділу є характеристика сутнісних рис сучасного типу студента, які детерміновані реаліями сьогодення.

За типом зайнятості *батьки* студентів університету – це здебільшого підприємці дрібного, середнього і великого бізнесу, спеціалісти технічного профілю, керівники підприємств. Крім того, серед батьків студентів є досить високою частка кваліфікованих робітників. *Матері* студентів у своїй переважній більшості – це спеціалісти у галузі науки, культури, охорони здоров'я, освіти, дошкільного виховання, кваліфіковані робітники, а також домогосподарки.

Результати різних хвиль UNIDOS протягом кількох останніх років показують, що за освітнім рівнем батьки студентів – це переважно люди з вищою освітою. За даними останнього дослідження більше половини опитаних вказують, що в їх родині обоє з батьків мають повну вищу освіту. Так, вищу освіту у батька або матері відзначили 66,4% та 69,5% студентів, науковий ступінь – 5,7% та 4,7% опитаних відповідно. Ці дані підтверджують вплив батьківської родини на формування мотивації отримання вищої освіти.

В середньому, за віком батьки студентів – це люди до 45-48 років, які мають одну (37,7%) або дві (50,1%) дитини.

Родини студентів проживають переважно в квартирах у приватній власності (62,5%) та у приватних будинках (36%).

Цього року зріс відсоток тих студентів, які зазначили, що коштів вистачає лише на продукти харчування – 4,2% до всіх опитаних у порівнянні з 3,2% минулого року. Також, порівняно з минулим роком (17,8%) зменшилася частка тих, хто живе у повному достатку – 11,3%. В цілому ж матеріальний стан більшості батьківських родин студентів можна охарактеризувати як "середній" або "високий" (Див. Діаграму 31).

Діаграма 31

**Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(% до всіх опитаних)**

Найвище оцінюють матеріальний стан своїх родин студенти Інституту міжнародних відносин, юридичного факультету, Інституту філології та економічного факультету.

Загалом, рівень достатку батьківських родин студентів соціально-гуманітарних факультетів вищий, ніж родин студентів природничо-технічних факультетів - якщо серед перших 31% зазначають, що *коштів вистачає на все необхідне і роблять заощадження* або 12,7% - що *родина живе в повному достатку*, то серед других – 22,7% та 8,2% відповідно. При цьому, студенти природничо-технічних факультетів у порівнянні зі студентами факультетів соціально-гуманітарного спрямування значно частіше відмічають, що "*коштів вистачає і на продукти харчування, і на одяг, однак покупка речей довготривалого використання викликає деякі складнощі*" – 32,3% проти 20,8% (Див. Діаграму 32).

У студентів, які навчаються за контрактом, рівень достатку батьківських родин вищий у порівнянні зі студентами бюджетної форми навчання. Так, якщо серед студентів-контрактників живуть у повному достатку 20,6% опитаних, то серед студентів бюджетної форми навчання таких лише 8,2% (Див. Діаграму 33).

Діаграма 32

Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(% до всіх опитаних, за типами факультетів)

Діаграма 33

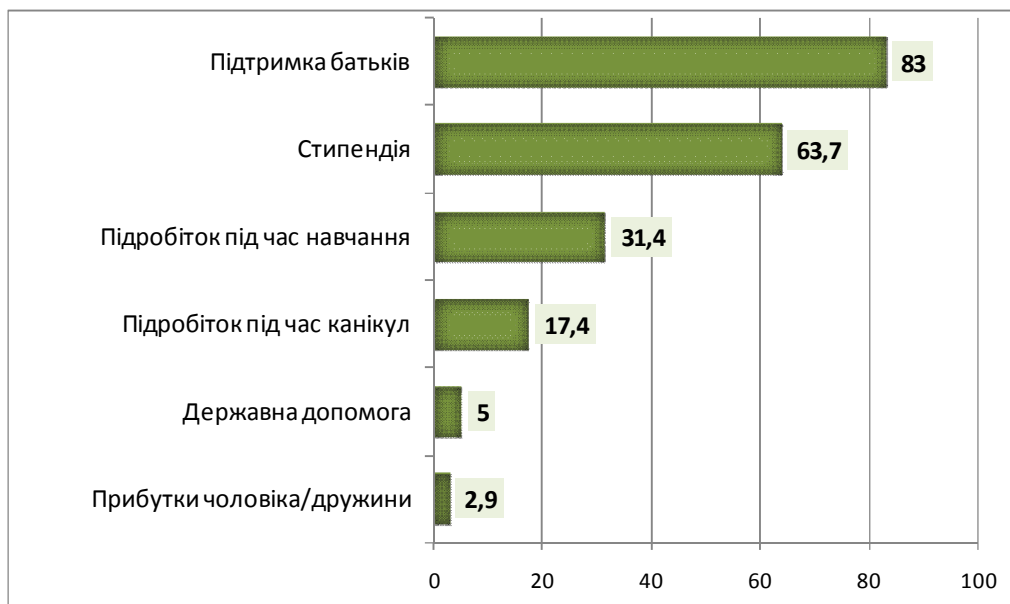
Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(% до всіх опитаних, за формою навчання)

Серед джерел, з яких студенти отримують кошти на життя під час навчання в університеті, найчастіше називають *підтримку батьків* (83%), *стипендію* (63,7%) та *підробіток під час навчання* (31,4%) (Див. Діаграму 34). Підтримку батьків частіше отримують студенти із забезпечених родин. Крім того, ті, хто живе у повному достатку рідше за інших у якості джерела коштів на життя називають стипендію. Натомість, студенти з родин, де коштів вистачає лише на продукти харчування, частіше за інших вдаються до підробітків (Див. Табл. 8).

Діаграма 34

**Джерела коштів на життя під час навчання в університеті
(% до всіх опитаних)**

Таблиця 8

**Джерела коштів на життя під час навчання в університеті залежно від рівня добробуту
батьківської родини студента
(дані у % серед тих, хто відповів)**

	Коштів вистачає лише на продукти харчування	Коштів вистачає і на продукти харчування, і на одяг, однак покупка речей довготривалого використання викликає деякі складнощі	Коштів вистачає на все необхідне, але нам не до заощаджень	Коштів вистачає на все необхідне, робимо заощадження	Живемо у повному достатку
Підтримка батьків	59.2	82.2	85.6	89.4	92.4
Прибутки чоловіка/дружини	4.1	2.8	2.6	2.7	3.1
Стипендія	77.6	76.2	66.8	64.4	43.5
Підробіток під час навчання	36.7	38.1	33.9	29.2	23.7
Підробіток під час канікул	24.5	19.2	18.8	15.8	13
Державна допомога	12.2	8.2	3.7	4.3	3.8

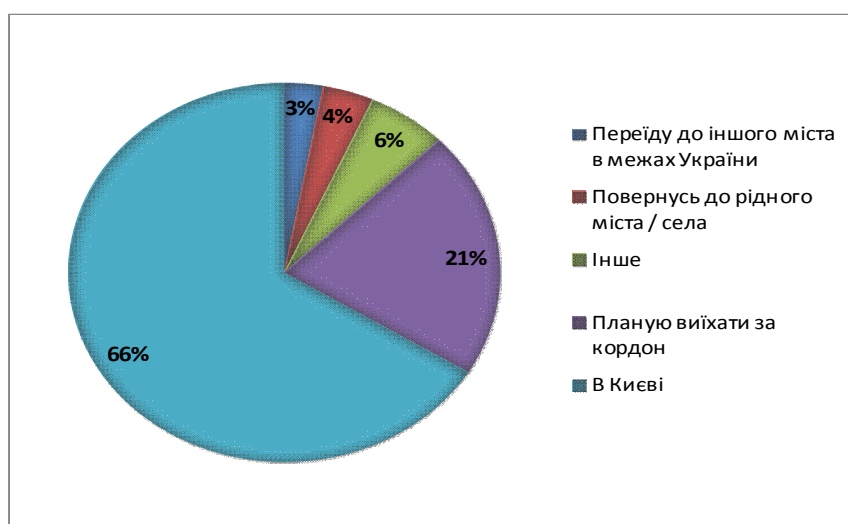
На час навчання в університеті більшість студентів проживають або в студентських гуртожитках (47,8%), або живуть разом з батьками (37,5%). Лише 7,5% опитаних винаймають квартиру або кімнату, а 6,3% проживають у власній квартирі.

Студенти, які проживають у студентському гуртожитку, найвищим середнім балом за шкалою 1-5 балів оцінюють студмістечко загалом (3,97 балів), і найменше задоволені (3,49 в середньому) якістю роботи адміністрації гуртожитку. Загалом, 79% від усіх опитаних студентів, що проживають в студентських гуртожитках, не мали проблем з поселенням.

Протягом декількох років, за які проводиться університетське дослідження UNIDOS, склалася певна тенденція, що в університеті навчаються переважно ті люди, чиє дитинство минуло у Києві (35,2%), в обласних або районних центрах України (20,7% та 17,3% відповідно). Жителі сіл становлять лише 8,7% опитаних. Отже, серед студентів університету найбільше представлені жителі Києва (37,5%) та Київської області (6,9%). При цьому планують проживати у Києві після закінчення університету 66,2% опитаних. Значною є і частка тих, хто висловив бажання виїхати за кордон (21,1%) (Див. Діаграму 35). Загалом, більшість студентів (57%) хотіли б проживати за кордоном, якби у них була така можливість. Цікаво, що чим старший курс, тим менш вираженим є бажання виїхати за кордон після закінчення університету і більш вираженою є орієнтація залишитися в Києві.

Діаграма 35

Плани щодо місця проживання після закінчення університету

У побуті 37,4% студентів спілкуються українською мовою та 34,8% - російською. Спілкуються українською і російською в рівній мірі 27,7% студентів.

74,1% опитаних – це студенти бюджетної форми навчання. На контракті навчаються 25,9% студентів. В університеті навчаються 63,8% дівчат та 36,2% хлопців.

92,8% опитаних студентів неодружені, 4% - перебувають у громадянському шлюбі, 2,5% – в офіційному шлюбі.

Підсумовуючи проведений аналіз, можна зробити висновок щодо соціально-демографічного портрету типового студента КНУ імені Тараса Шевченка. За своїм соціальним походженням – це виходець із добре освіченої, високо або середньо забезпеченої родини, батьки якого займають високі позиції в суспільстві. Типовий студент Університету – це житель великого міста або обласного/районного центру, який після закінчення навчання планує проживати в Києві; неодружений; проживає у студентському гуртожитку або з батьками, основним джерелом коштів на життя під час навчання в університеті якого є підтримка батьків; після закінчення навчання планує жити в Києві або виїхати за кордон.

8. ОДНОВИМІРНІ РОЗПОДІЛИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТАННЯ АНКЕТИ

3. Для чого Ви отримуєте вищу освіту? Вища освіта є корисною для того, щоб (ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 7, ДЕ 1 – НЕ КОРИСНО, 7 – ДУЖЕ КОРИСНО)

	Не корисно						Дуже корисно	Важко сказати	Середнє
Отримати цікаву роботу	1.5	1.2	4.5	8.6	16.7	21.8	42.6	3.2	5.83
Мати надійний прибуток	2.2	1.5	4.7	10.2	16.4	21.3	39.9	3.8	5.71
Отримати високу соціальну позицію	2.5	2	5.2	13.9	22.4	22.9	28.3	2.7	5.4
Розвивати власні ідеї та думки	1.7	1.7	4.9	7.7	17.2	22.4	39.4	5	5.75
Дізнатися більше про обрану спеціальність	3.2	3.2	8.4	14	21.3	20.7	26.2	2.9	5.2
Отримати гарну академічну освіту	2.2	2.8	4.7	10.5	16.2	25.4	33.5	4.9	5.58
Загалом бути освіченою особистістю	2	0.5	3.3	5.7	11.3	21.1	49.5	6.5	6.05
Відтягнути початок самостійної роботи	31.7	15.1	15.0	12.5	9.3	5.5	6.7	4.2	2.96
Допомагати іншим людям	9.1	8.5	14.4	19.6	18.3	13.9	12.9	3.4	4.27
Сприяти розвитку суспільства	4.7	4.6	10.6	16.9	19.9	19.5	20.4	3.5	4.89
Під час навчання випробувати різні стилі життя	11.6	8	12.3	16.6	19.7	15.2	13.4	3.1	4.28
Отримати вчений ступінь	13	8.2	9.9	14.8	17.4	14.6	18.3	3.9	4.38
Не йти до армії	54.2	5.9	6.9	5.5	4.7	4.4	10.3	8.1	2.51
Виїхати з власного міста / села	38.7	6.5	8.1	10.6	9.5	8.7	13.7	4.1	3.28
Не відставати від друзів	41.4	11.5	12.3	10.9	9.8	5.5	5.2	3.4	2.72

4. Чим Ви плануєте займатися після закінчення університету?

	% до всіх
Вступити на навчання до аспірантури	16.2
Працювати за фахом в держустанові/ на держпідприємстві	13
Працювати за фахом у науково-дослідницькому закладі	5.1
Працювати за фахом у комерційній установі	26.6
Працювати, але не за фахом	8.8
Відкрити "власну" справу	23.5
Отримати освіту за іншою спеціальністю	5.6
Виїхати за кордон з метою навчання або працевлаштування	23.8
Я не думаю поки що про це	5.2
Інше	3

5. Яким чином Ви плануєте шукати роботу після закінчення навчання?

	% до всіх
Через біржу праці	13.2
За допомогою агентства зайнятості	22.5
За допомогою знайомих, родичів	55.5
За допомогою Інтернет-баз	67.7
За допомогою оголошень в ЗМІ	26.3
Інше	8.3

6. Вкажіть, будь ласка, якої допомоги з боку Університету Ви найбільше потребуєте в питаннях із працевлаштуванням:

	% до всіх
Консультацій з пошуку першого робочого місця	30.9
Проведення тренінгів із проходження співбесіди, тестувань, навичок ефективної самопрезентації	27.5
Послуг інформаційного характеру щодо актуальних новин і тенденцій на ринку праці	19.1
Допомоги у пошуку відкритих вакансій	32.3
Допомоги у складанні резюме	10.4
Організації ярмарки вакансій	17.5
Організації зустрічей з колишніми випускниками КНУ	11.3
Інше	4.7

7. Які фактори найбільше можуть вплинути на Ваш вибір місця роботи після закінчення навчання?

	% до всіх
Можливість кар'єрного зростання	64.2
Стабільна оплата праці	43.9
Соціальний пакет (наявність пільг та пенсійне забезпечення, оплачувана відпустка тощо)	14.2
Гнучкий робочий графік/неповна зайнятість	16.6
Робота в офісі	3.3
Престижність організації	18
Можливість працювати незалежно від колективу	6.5
Робота у команді	8.1
Престижність посади	16.9
Пропозиція довгострокового контракту	4.8
Офіційне зарахування до штату працівників	9.6
Близьке розташування місця роботи до місця проживання	4
Наявність родичів, знайомих, що вже працюють у даній установі	0.5
Офіційне нарахування заробітної плати	9.5
Міжнародні зв'язки організації	29.3
Розмір заробітної платні	45.2
Поради родичів та знайомих	1.1
Цільове направлення	5.9
Можливість працювати вдома	3.6
Інше	1.7

8. На Вашу думку, які вимоги з боку роботодавця будуть впливати на Ваші шанси отримати роботу?

	% до всіх
Престижність закінченого Вами ВНЗ	46.9
Успішність у навчанні	16.7
Попередній досвід роботи	66.7
Рівень знань за спеціальністю	57.4
Неформальні зв'язки	12.1
Ваші особисті якості	56.1
Володіння іноземними мовами	71.4
Практичні навички, отримані під час навчання	41
Інше	1.4

9. Яке з наведених висловлювань найкраще відповідає Вашим власним перспективам пошуку роботи після закінчення навчання?

	% до всіх
Я буду мати лише невеликі складнощі з пошуком роботи	21.5
Я буду мати складнощі з пошуком роботи, яка б дійсно відповідала моїм запитам	41.7
Я буду мати складнощі з пошуком роботи, яка б дійсно відповідала моїй освіті	12.2
Я буду мати значні складнощі з пошуком роботи	8.4
Я не знаю	15.5
Без відповіді	0.8

10. Як Ви вважаєте, чи потрібний обов'язковий розподіл студентів, що навчаються за державним замовленням, на перше місце роботи після закінчення навчання?

	% до всіх
Так	29.1
Ні	36.4
Важко сказати	34.3
Без відповіді	0.3

11. Оцініть, будь ласка, міру своєї задоволеності наступними складовими навчального процесу та студентського життя на Вашому факультеті?

ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 1- ЗОВСІМ НЕЗАДОВОЛЕНИЙ, 5 – ЦІЛКОМ ЗАДОВОЛЕНИЙ

	Зовсім незадоволений	Скоріше незадоволений	Важко сказати, задоволений чи ні	Скоріше задоволений	Цілком задоволений	Немає такого виду діяльності	Не відвідую	Середнє
Лекційні заняття	3.0	10.6	17.7	41.9	26.0	0.4	0.3	3.78
Семинарські та практичні заняття	2.0	9.7	17.8	39.5	29.7	0.9	0.3	3.86
Проведення різних видів практики	10.3	13.4	22.7	22.4	20.7	7.4	3.1	3.33
Консультації з викладачами	5.1	7.2	20.6	29.5	26.2	4.7	6.7	3.73
Консультації з науковим керівником	4.2	5.4	17.2	27.5	30.1	6.9	8.8	3.87
Наукові конференції, круглі столи тощо	5.9	8.0	19.5	22.5	19.0	5.1	20.0	3.54
Участь у міжнародних освітніх програмах	10.3	10.8	16.9	14.4	14.0	7.8	25.8	3.17
Концерти, різноманітні святкові заходи на факультеті	8.7	9.5	15.3	23.4	25.6	2.4	15.2	3.58

12. Наскільки Ви задоволені перерахованими нижче аспектами освітнього процесу на Вашому факультеті?

ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 1 – ЗОВСІМ НЕЗАДОВОЛЕНИЙ, 5 – ЦІЛКОМ ЗАДОВОЛЕНИЙ

	Зовсім незадоволений	%				Цілком задоволений	Важко сказати	Середнє
Забезпеченість факультету комп'ютерами	13.4	15.5	19.7	22.1	23.8	5.5	3.11	
Доступ з комп'ютерів факультету до мережі Інтернет	14.9	13.2	21.1	22.1	23.6	5.1	3.11	
Забезпеченість факультету підручниками та навчально-методичною літературою	6.7	12.8	26.0	32.1	19.8	2.6	3.37	
Оснащення лабораторій необхідним обладнанням	8.6	14.7	24.2	22.3	15.0	15.1	2.75	
Забезпеченість достатньою кількістю мультимедійного обладнання	8.5	15.2	25.2	26.9	19.8	4.5	3.21	
Перелік дисциплін, що викладаються	6.7	12.2	26.6	32.7	20.4	1.4	3.44	
Методика викладання навчальних дисциплін	4.4	11.9	26.3	37.3	18.6	1.5	3.49	
Рівень кваліфікації та професіоналізм викладачів	1.6	2.8	14.2	37.5	41.5	2.4	4.08	

13. Які заходи, на Ваш погляд, є важливими для підвищення якості освітнього процесу на Вашому факультеті?

ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 7, ДЕ 1 – ЗОВСІМ НЕ Є ВАЖЛИВИМ 7 – ДУЖЕ ВАЖЛИВО

	Зовсім не є важливим							Дуже важливо	Важко сказати	Середнє
	%									
Розширити міжнародні зв'язки факультету	1.0	1.4	3.3	7.4	12.6	14.8	57.8	1.7		6.0
Змінити перелік дисциплін, що викладаються	4.6	6.3	12.0	17.1	21.7	15.8	19.7	2.7		4.63
Збільшити технічне оснащення факультету (комп'ютери: лабораторне та мультимедійне обладнання)	3.7	4.2	9.6	15.5	19.0	16.7	28.8	2.5		5.0
Застосовувати іноземні мови у навчальному процесі (проведення занять іноз. мовою)	2.1	2.4	5.8	11.4	16.0	19.9	40.9	1.5		5.55
Покращити рівень забезпечення факультету навчально-методичною літературою	2.0	4.5	9.3	18.0	21.4	20.3	22.7	1.8		4.99
Посилити зв'язок теоретичних знань з практикою	1.2	1.4	3.7	8.5	13.0	19.2	50.3	2.6		5.82
Запровадити систематичне оцінювання студентами якості викладання	4.2	5.0	11.3	16.6	19.4	16.0	23.7	3.8		4.74
Вдосконалити зміст і форми проведення практик	1.8	3.1	5.5	13.7	19.2	21.0	30.1	5.6		5.12
Запровадити анонімне оцінювання знань під час іспитів	12.7	9.0	12.9	17.6	14.5	11.2	14.8	7.3		3.83
Проводити практику в провідних установах за спеціальністю, брати участь у наук. проектах	1.3	1.2	4.4	9.9	13.4	17.9	49.1	3.0		5.74

14. Скажіть, будь ласка, як часто Ви відвідуєте заняття в Університеті?

	% до всіх
Відвідую всі заняття	46.7
Відвідую переважну більшість занять	46.4
Відвідую близько половини занять	4.7
Відвідую менше половини занять	1.3
Майже не відвідую	0.3
Важко відповісти	0.6

15. Якими були Ваші оцінки за іспити (за 5-ти бальною шкалою) за останню літню сесію?

Оцінка 1	Оцінка 2	Оцінка 3	Оцінка 4	Оцінка 5	Середнє
4,44	4,45	4,43	4,35	4,37	4,42

16. Скажіть, будь ласка, чи берете ви участь у діяльності наступних організацій:

	Не беру і не бажаю брати участь	Не беру, але готовий(-а) взяти участь	Беру участь час від часу в окремих заходах	Так, беру активну участь	Важко відповісти
Церковні або релігійні організації	77.2	7.9	8.4	3.0	3.5
Профспілки	54.4	28.0	11.8	3.0	2.8
Політичні партії / об'єднання	60.5	28.9	6.5	1.9	2.2
Організації з охорони навколишнього середовища, захисту тварин	41.9	44.8	8.6	3.0	1.6
Спортивні організації	33.4	30.9	20.8	12.8	2.1
Творчі, професійні об'єднання, спілки	27.4	39.3	20.0	11.3	2.1

UNIDOS 10: опитування студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка вересень 2014

Громадські організації з питань здорового способу життя, скаутські, туристичні організації	36.3	40.8	14.4	6.5	1.9
Гуманітарні чи благодійні організації	30.6	37.6	22.5	6.5	2.8
Організації з захисту прав людини	42.1	43.1	8.5	4.0	2.3
Мистецькі організації	41.0	34.0	14.1	8.9	2.1
Клуби за інтересами або організації, пов'язані з дозвіллям	32.9	33.5	19.7	11.2	2.7
Інші громадські організації або об'єднання	45.8	19.5	10.9	7.7	16.0

17. Існують різні шляхи покращити справи у країні або сприяти запобіганню серйозним проблемам. Чи доводилось Вам за останні 12 місяців брати участь у таких видах діяльності?

	Так	Ні	Важко сказати
Звертатися до політиків, представників уряду чи місцевої влади	15.5	78.8	5.7
Працювати у політичній партії або у русі	10.3	85.5	4.2
Працювати в іншій організації або об'єднанні	17.5	77.5	5.1
Носити значки з політичною рекламою, інші політичні атрибути або клеїли листівки	14.4	82.2	3.3
Підписувати петиції	34.1	63.4	2.5
Брати участь у санкціонованих мітингах або демонстраціях	44.1	52.1	3.8
Брати участь у недозволених страйках	26.9	67.2	5.9
Бойкотувати які-небудь промислові або сільськогосподарські продукти	29.6	65.3	5.1
Інше	27.4	70.0	2.6

18. Вкажіть, будь ласка, як часто у вільний час Ви займаєтесь перерахованими видами діяльності:

	Щодня	Декілька разів на тиждень	Декілька разів на місяць	Максимум раз на місяць	Декілька разів на рік	Ніколи
Читання преси (газет, журналів)	29.4	31.9	18.2	8.2	5.6	6.7
Читання книг	47.4	31.5	12.7	4.2	2.5	1.6
Прогулянки по місту	38.4	42.8	14.4	1.6	1.8	1.0
Вечірки в гуртожитку (на квартирі)	3.7	8.3	27.7	21.3	21.5	17.4
Заняття спортом	21.7	47.1	18.3	5.0	4.9	3.0
Художня творчість (малювання тощо)	9.3	14.0	18.3	12.9	16.5	28.9
Художня самодіяльність (участь в творчих колективах та гуртках)	4.9	7.1	10.6	11.2	20.9	45.2
Туризм, виїзди на природу	1.9	5.1	25.8	25.5	35.0	6.7
Відвідування дискотек, нічних клубів	1.2	3.0	14.7	17.2	31.8	32.1
Відвідування кінотеатрів	1.5	7.3	39.4	29.8	18.5	3.5
Відвідування кафе, клубів, барів	3.0	20.2	41.4	19.9	9.9	5.7
Відвідування театрів, концертів	1.3	3.7	28.2	30.1	29.7	6.9

19. Оцініть, будь ласка, наскільки важливими для Вас особисто є наведені нижче сторони Вашого життя:

	Зовсім не є важливим	2	3	4	5	6	Дуже важливо	Важко відповісти
Підвищення рівня знань та кваліфікації, освіченість	0.8	0.4	2.1	6.7	11	20.1	58.1	0.9
Повноцінний відпочинок	0.9	0.7	2	7.2	16.1	23	49.2	0.9
Цікаві розваги	1.2	1.3	4	11.5	20.2	23.9	37.4	0.5
Повага друзів та знайомих	1.8	0.8	3	8.5	17.4	24.5	42.9	1
Матеріальна забезпеченість, добробут	0.4	0.6	1.8	7.8	15.9	25.5	46.9	1.1
Цікава робота	0.3	0.2	1.5	4	9.1	24.1	59.3	1.5
Заняття спортом	2.2	1.9	5.3	13.6	20.2	24.3	31.1	1.4
Високе службове положення	4	2.4	6.9	16.3	25.4	22.3	21.2	1.5
Кохання, інтимні стосунки	2.5	1.9	3.1	8.5	16.3	24.4	41.5	1.9
Участь у громадському житті	6.2	6.9	13.4	22	23.7	14.7	12.2	0.9
Гарні стосунки з оточуючими людьми	2	2.2	4.6	12.3	21	29.2	27.7	0.9
Створення сім'ї, сімейне життя	4.2	3.5	6.7	9.8	12.6	20.7	40	2.5
Здоров'я	0.8	0.6	1.8	4.8	8	19.6	62.6	1.8
Література, мистецтво, художня творчість	2.8	2.5	5.9	18.1	21.8	21.8	25.5	1.6
Спілкування з друзями	0.8	0.9	2.4	7.7	18.3	31.1	37.9	0.9
Порозуміння з батьками, старшим поколінням	0.8	1.2	2	6.8	15.2	26.3	46.5	1.2
Незалежність у судженнях і діях	0.9	0.3	1.3	4.9	16	28.5	46	2.1
Можливість реалізації власних здібностей, талантів	0.8	0.6	1.3	3.1	11.5	25.6	55.7	1.5
Фінансова незалежність	0.5	0.3	1.2	3.8	12.1	21.7	58.2	2.2
Побутовий комфорт	0.8	0.7	2.6	7.7	18.6	25.6	42.7	1.3
Допомога іншим людям	2.7	2.9	5.8	13.4	23.7	25	24.8	1.5

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ БЛОК ПИТАНЬ**22. Назвіть, будь ласка, тип зайнятості (роботи) Ваших батьків в даний час:**

ВІДМІТЬТЕ ПО ОДНОМУ ВАРІАНТУ В КОЖНОМУ З СТОВПЧИКІВ

	Батько % до всіх	Мати % до всіх
Професійний політик, керівний працівник держапарату	2.4	0.9
Керівник (заступник керівника) підприємства, установи, сільгосппідприємства	12.4	6.2
Службовець держапарату (посадова особа)	5.8	7
Спеціаліст технічного профілю (з вищою або середньою спеціальною освітою)	11.3	4
Спеціаліст у галузі науки, культури, охорони здоров'я, освіти, дошкільного виховання (з вищою або середньою спеціальною освітою)	8.5	23.2
Працівник правоохоронних органів, військовослужбовець	5	0.9
Підприємець у великому або середньому бізнесі	11.2	5.6
Займається дрібним бізнесом, індивідуальним підприємництвом	11.5	10.1
Службовець з числа допоміжного персоналу	1.3	2.8
Кваліфікований робітник	8.5	10.4
Різнороб, підсобний робітник	0.4	0.5
Працівник сільгосппідприємства	0.9	0.4
Фермер	1.4	0.4
Непрацюючий пенсіонер	3.4	3
Домогосподар(ка)	0.4	14.1
Не має постійного місця роботи, але підробляє у різних місцях залежно від обставин	2.8	1.3
Не працює і не має ніяких джерел доходу	0.5	1.8
Зареєстрований безробітний	0.6	0.9
Інше	2.4	2.3
Немає батька / матері	5.6	0.7
Важко відповісти	3.7	3.5

23. Який найвищий рівень освіти отримали Ваші батьки?

	Батько % до всіх	Мати % до всіх
Неповну середню освіту	1	0.1
Повну середню освіту	6	5
ПТУ на базі неповної середньої освіти	1.1	1
ПТУ на базі повної середньої освіти	5	3.9
Неповну вищу освіту (молодший спеціаліст – диплом технікуму, училища, коледжу)	14.8	15.7
Вищу освіту (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр, спеціаліст, магістр)	66.4	69.5
Має науковий ступінь	5.7	4.7

24. Вкажіть, будь ласка, вік Ваших батьків: (Розподіл віку батьків студентів)

	Середній вік	Наймолодший вік	Найстарший вік
Батько	48	30	80
Матір	45	31	69

25. Яка кількість дітей у Вашій батьківській родині?

	Середня	Найменша	Найбільша
Кількість дітей	2	1	12

26. Вкажіть тип житла Вашої родини (МОЖЕТЕ ОБРАТИ ДЕКІЛЬКА ВАРІАНТІВ):

	% до всіх
Приватний будинок	36
Частина приватного будинку	1.9
Квартира у приватній власності	62.5
Спільна (комунальна) квартира	1.4
Гуртожиток	3
Орендована квартира	2.4
Інше	0.8

27. Зазначте, будь ласка, матеріальний стан Вашої батьківської родини за останні 2-3 місяці:

	% до всіх
Коштів вистачає лише на продукти харчування	4.2
Коштів вистачає і на продукти харчування, і на одяг, однак покупка речей довготривалого використання (телевізора, холодильника тощо) викликає деякі складнощі	24.3
Коштів вистачає на все необхідне, але нам не до заощаджень	23.5
Коштів вистачає на все необхідне, робимо заощадження	28.5
Живемо у повному достатку	11.3
Важко сказати	8.1

28. Звідки Ви отримуєте гроші для життя під час навчання в університеті?

	% до всіх
Підтримка батьків	83
Прибутки чоловіка/дружини	2.9
Стипендія	63.7
Підробіток під час навчання	31.4
Підробіток під час канікул	17.4
Державна допомога	5

29. Вкажіть, будь ласка, де Ви проживаєте на даний момент?

	% до всіх
Живу разом з батьками	37.5
Винаймаю квартиру / кімнату	7.5
Живу у власній квартирі	6.3
Проживаю у студентському гуртожитку	47.8
Інше	0.9

30.1 Оцініть наскільки ви задоволені:

	Повністю не задоволений	2	3	4	Повністю задоволений	Важко відповісти	Середнє
Умовами поселення в гуртожитку	10.5	10.3	18.8	28.5	31.4	0.5	3.62
Якістю роботи адміністрації гуртожитку	8.4	13.8	24.4	30.9	21.3	1.3	3.47
Умовами проживання в гуртожитку	4.2	8.7	19.7	37.1	29.4	0.9	3.81
Студмістечком загалом	2.8	6	16.6	37.1	34	3.5	4.04

30.2 Чи були у Вас проблеми з поселенням у гуртожиток?

	% до всіх
Ні	79
Так	21

31. В якому населеному пункті пройшла переважна частина Вашого дитинства?

	% до всіх
В Києві	35.2
В обласному центрі України	20.7
В районному центрі України	17.3
У невеликому місті в Україні	11
В СМТ в Україні	4.5
В селі в Україні	8.7
За межами України, в місті	1.4
За межами України, в селі	0.3
Через часті переїзди в мене не лишилось вражень про місто / село мого дитинства	0.2
Інше	0.9

32. Вкажіть область, в якій Ви проживали до вступу в університет?

	% до всіх
АР Крим	1.8
Вінницька область	4.5
Волинська область	2.2
Дніпропетровська область	3.7
Донецька область	3.9
Житомирська область	3.7
Закарпатська область	0.5
Запорізька область	2
Івано-Франківська область	3
Київська область	6.9
Кіровоградська область	1.6
Луганська область	1.9
Львівська область	0.9
Миколаївська область	2
Одеська область	0.8
Полтавська область	2.7
Рівненська область	2.8
Сумська область	2.6
Тернопільська область	2
Харківська область	1.1
Херсонська область	1.5
Хмельницька область	2.5
Черкаська область	4.3
Чернівецька область	0.8
Чернігівська область	2.3
м.Київ	37.5
м.Севастополь	0.4

33. Де Ви плануєте проживати після закінчення університету?

	% до всіх
В Києві	66.2
Повернись до рідного міста / села	3.8
Переїду до іншого міста в межах України	2.9
Планую виїхати за кордон	21.1
Інше	6

34. Чи хотіли б Ви проживати за кордоном, якби у Вас була така можливість?

	% до всіх
Ні	14.4
Так	57
Важко відповісти	28.6

35. Якою мовою Ви спілкуєтесь в побуті?

	% до всіх
Українською	37.4
Російською	34.8
Українською і російською в рівній мірі	27.7
Інше (вказіть)	1.6

36. Форма Вашого навчання в університеті

	% до всіх
Бюджетна	74.1
Контрактна	25.9

37. Ваша стать

	% до всіх
Чоловіча	36.2
Жіноча	63.8

38. Ваш сімейний стан:

	% до всіх
Одружений / заміжня	2.5
Перебуваю у громадянському шлюбі	4
Неодружений / незаміжня	92.8
Розлучений / розлучена	0.3
Вдівець / вдова	0.4